

Eesti Konjunkturiinstituut

Tubakatoodete turg ja tarbimine Eestis

Aastaraamat 2017

Tobacco market and consumption in Estonia

Yearbook 2017

Tallinn 2017

Koostajad: Elmar Orro, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
Eesti Konjunkturiinstituut

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale

Eessõna

Suitsetajate arv Eestis on viimase 20 aastaga olulisel vähenenud, kuid ikkagi on ligi viiendik täiskasvanud elanikest tubakasõitlased. EKI uuringute andmetel suitsetas 2016. a 28% meesest ja 17% naistest.

Nii nagu ülejäänud maailmas, on ka Eestis kehtimas trend, et haridustaseme kasvades väheneb suitsetajate osakaal. Mida enam ollakse teadlikud suitsetamisega kaasnevast tervisekahjust ja mida enam osatakse oma käitumist juhtida, seda vähem on ohtu suitsetamisega oma tervist rikkuda.

Suitsetajad ei kahjusta mitte ainult enda tervist, vaid läbi passiivse suitsetamise ka kaaskodanike tervist. Nii on paljude riikide valitsused asunud aktiivselt piirama suitsetajate "vabadusi". Piiratakse kohti, kus tohib suitsetada, piiratakse tubakatoodete reklaami ja müüki. Läbi aktsiisitoetusude suurendatakse jaehinda.

EL tubakapoliitika on tunduvalt jõulisem kui alkoholipoliitika, sest puuduvad suured EL põllumajandustootjate ja tööstuste ärihuvid. Nii on Euroopas viimasel aastakümnel väga palju muutunud ja paljud olukorrad, mis tundusid veel normaalsed kümme aastat tagasi, on tänapäeval mõeldamatud. Suuresti suitsuvaba on ühiskondlik transport, töökohad, toidlustus. Tubakatooted kallinevad ja reklaam on väga piiratud.

Eesti valitsus on koos teiste EL riikidega välja töötanud mitmeid tubakavastaseid meetmeid. Nii on piiratud suitsetamist avalikes kohtades ja tööruumides, keelatud on tubakatoodete reklaam, tubakatoodete hinda on läbi aktsiiside oluliselt tõstetud. Suitsupakkudele on lisandunud terviseriskidele viitavad pildid.

Eesti Konjunkturiinstituut on tubakatoodete turgu ja riigi tubakapoliitikat analüüsinud aastaid (salasuitsu turg, aktsiisimaksude laekumine, tubakatoodete müük ja hind jne). Käesolev väljaanne on valminud Sotsiaalministeeriumi tellimusel ja on Eesti Konjunkturiinstituudi kolmas terviklik antud valdkonna ülevaade. Loodame, et väljaanne on avalikule sektorile abiks riigi tubakapoliitika väljakujundamisel ja rahva tervise kaitsel. Arenenud riigid on suutnud targa tubakapoliitikaga vähendada suitsetajate arvu ja suitsetamise mahtu oma riigis oluliselt ning parandanud nii elanike tervist ja säästnud inimesi.

Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituudi direktor

Sisukord

Tubakatoodete turg ja tarbimine Eestis	12
1. Tubakatoodete turg	18
1.1. Väliskaubandus	18
1.2. Müük siseturul	23
1.3. Jaehinnad	25
2. Riiklik tubakaturu korraldus	27
3. Tarbimine	35
3.1. Suitsetamise üldnäitajad	35
3.2. Sigarettide ostmise välismaalt	47
3.3. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine	48
4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse	53
5. Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga	56

Contents

Tobacco market and consumption in Estonia	12
1. Tobacco market	18
1.1. Foreign trade	18
1.2. Sales in the domestic market.....	23
1.3. Retail prices	25
2. National tobacco market organisation	27
3. Consumption	35
3.1. General indicators of smoking	35
3.2. Buying cigarettes from abroad	47
3.3. Consumption of legal and illegal cigarettes	48
4. Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy	53
5. Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia	56

Tabelid - Tables

1. Tubakatoodete turg

Tobacco market

1.1. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 1.	Tubaka ja tööstuslike tubakaasendajate impordikäive 2005–2016	18
	<i>Imports turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2005–2016</i>	
Tabel 2.	Tubakatoodete impordikäive 2005–2016	18
	<i>Imports turnover of tobacco products 2005–2016</i>	
Tabel 3.	Tubakatoodete mahuline import 2005–2016	19
	<i>Imports of tobacco products in volume terms 2005–2016</i>	
Tabel 4.	Sigarite, sigarillode ja sigarettide import saatjariikide järgi 2016	20
	<i>Imports of cigars, cigarillos and cigarettes by country of consignment in 2016</i>	
Tabel 5.	Tubaka ja tööstuslike tubakaasendajate ekspordikäive 2005–2016	20
	<i>Exports turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2005–2016</i>	
Tabel 6.	Tubakatoodete ekspordikäive 2005–2016	21
	<i>Exports of tobacco products 2005–2016</i>	
Tabel 7.	Tubakatoodete koguseline eksport 2005–2016	21
	<i>Export of tobacco products in volume terms 2005–2016</i>	
Tabel 8.	Sigarettide impordi ja ekspordikogused 2005–2016	21
	<i>Export and import of cigarettes 2005–2016, in quantities</i>	
Tabel 9.	Sigarite, manilla sigarite, sigarillode ja sigarettide eksport saajariikide järgi 2016 ..	22
	<i>Export of cigars, cheroots, cigarillos and cigarettes by country of destination in 2016</i>	

1.2. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 10.	Arvestuslik sigarettide siseriiklik kogumük 2005–2016	23
	<i>Estimated domestic cigarette sales 2005–2016</i>	

1.3. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 11.	Sigaretipaki keskmine jaehind 2005–2016	25
	<i>Average retail price of cigarette pack 2005–2016</i>	

2. Riiklik tubakaturu korraldus

National tobacco market organisation

Tabel 12.	Tubakatoodete aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad	27
	<i>Excise duty rates of tobacco products in Estonia and minimum EU excise levels</i>	
Tabel 13.	Riigieelarvesse laekunud tubakaaktsiis 2005–2016	28
	<i>Tobacco excise revenues received by the state budget 2005–2016</i>	
Tabel 14.	Tubakaaktsiisi laekumine tootegruppide järgi 2016. aastal	28
	<i>Tobacco excise revenues by the product group 2016</i>	

Tabel 15. Tubakatoodete müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	30
<i>Number of tobacco sales points by local municipalities</i>	
Tabel 16. Tubakatoodete müügikohtade arv 1000 elaniku kohta	31
<i>Number of tobacco sales points per 1000 inhabitants</i>	
Tabel 17. Tubakatoodete müügikohtade arv 10 km² kohta	32
<i>Number of tobacco sales points per 10 km²</i>	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Suitsetamise üldnäitajad

General indicators of smoking

Tabel 18. Suitsetavate meeste ja naiste osakaal 1979–2016 (küsitluste tulemused)	35
<i>Share of smoking men and women 1979–2016 (survey results)</i>	
Tabel 19. Hinnangud enda tubakatoodete tarbimisele erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2016. a, küsitluse tulemused)	36
<i>Assessments of consumption of tobacco products by different sociodemographic groups (2016 survey results)</i>	
Tabel 20. Suitsetamise sagedus 15-16 aastaste poiste ja tüdrukute hulgas (küsitluste tulemused)	39
<i>Frequency of smoking among 15-16 years old boys and girls (survey results)</i>	
Tabel 21. Suitsetajate jaotus suitsetatud suitsu liigi ja soo järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)	41
<i>Distribution of smokers by type of smoked cigarettes and sex 2008–2016 (survey results)</i>	
Tabel 22. Suitsetajate reageeringud sigarettide hinnatõusule (2016. a, küsitluse tulemused)	46
<i>Smokers' responses to rising cigarette prices (2016 survey results)</i>	

3.2. Sigarettide ostmine välismaalt

Consumption of legal and illegal cigarettes

Tabel 23. Sigarettide ostmine välismaalt 2006–2016	47
<i>Buying cigarettes from abroad 2006–2016</i>	

3.3. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine

Consumption of legal and illegal cigarettes

Tabel 24. Sigarettide tarbimine 2005–2016	48
<i>Consumption of cigarettes 2005–2016</i>	
sigaretti elaniku kohta - cigarettes per capita	
Tabel 25. Sigarettide tarbimine 2005–2016	49
<i>Consumption of cigarettes 2005–2016</i>	
sigaretti täiskasvanud (15+) elaniku kohta - cigarettes per capita aged 15 and over	
Tabel 26. Illegaalsete sigarettide ostupõhjused 2005–2016	50
<i>Reasons to purchase illegal cigarettes 2005–2016</i>	
Tabel 27. Illegaalsete sigarettide ostmise sagedus 2005–2016 (küsitluste tulemused)	51
<i>Frequency of buying illegal cigarettes 2005–2016 (survey results)</i>	
Tabel 28. Illegaalsete sigarettide kaubanduse maht ja arvestuslik maksukaotus 2005–2016 ..	52
<i>Volume of illegal cigarettes trade and calculated loss of tax revenues 2005–2016</i>	

Tabel 29. Tolli poolt kinni peetud illegaalsed sigaretid 2005–2016	52
<i>Illegal cigarettes seized by customs 2005–2016</i>	

4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy

Tabel 30. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2015. a, küsitluse tulemused)	54
<i>Assessment of what should be the Estonian national tobacco policy by different sociodemographic groups (2015 survey results)</i>	
Tabel 31. Elanike hinnangud sellele, kuidas peaks riik reguleerima e-sigarettide valdkonda (2015. a, küsitluse tulemused)	55
<i>Inhabitants attitudes on how the government should regulate the field of e-cigarettes (2015 survey results)</i>	

5. Tubakatoodete müügi ning tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia

Tabel 32. Sigarettide aktsiisi-ja käibemaks Euroopa Liidu riikides	57
<i>Excise duties and value added tax (VAT) in EU countries</i>	
Tabel 33. Premium sigarettide hinnad Euroopa Liidu riikides	58
<i>Prices of Premium cigarettes in EU countries</i>	

Joonised - Figures

1. Tubakatoodete turg

Tobacco market

1.2. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Joonis 1. Tubakatoodete jaekäive 2005–2016	23
<i>Retail sales of tobacco products 2005–2016</i>	
Joonis 2. Sigarettide müük täiskasvanud (15+) elaniku kohta 2005–2016	24
<i>Retail sales of cigarettes per capita aged 15 and over 2005–2016</i>	

1.3. Jaehinnad

Retail prices

Joonis 3. Tubakatoodete tarbijahinnaindeks 1998–2016 (1997 = 1)	25
<i>Consumer price index of tobacco products 1998–2016 (1997 = 1)</i>	
Joonis 4. Tubakatoodete tarbijahinnaindeksi aastakasv 2005–2016	26
<i>Annual growth of consumer price index of tobacco products 2005–2016</i>	

Joonis 5.	Sigaretipakkide kogused, mida saaks tinglikult osta keskmise netokuupalga eest 2005–2016	26
	<i>Quantities of cigarette packs one can possibly buy for average net monthly wage 2005–2016</i>	

2. Riiklik tubakaturu korraldus

National tobacco market organisation

Joonis 6.	Tubakaaktsiisi laekumine kuude lõikes 2014–2016	29
	<i>Tobacco excise revenues by month in 2014–2016</i>	
Joonis 7.	Tubakatoodete jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	33
	<i>Number of tobacco products retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
Joonis 8.	Tubakatooteid müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	33
	<i>Number of restaurants, pubs, cafés etc that sell tobacco products in counties per 1000 inhabitants</i>	
Joonis 9.	Tubakatoodete müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	34
	<i>Number of tobacco products sales points in counties per 10 km²</i>	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Suitsetamise üldnäitajad

General indicators of smoking

Joonis 10.	Suitsetamise levik Eesti elanike hulgas 2006–2016 (küsitluste tulemused)	35
	<i>Smoking prevalence among Estonian inhabitants 2006–2016 (survey results)</i>	
Joonis 11.	Meeste ja naiste jaotus suitsetamise sageduse järgi 2007–2016 (küsitluste tulemused)	37
	<i>Distribution of men and women by smoking frequency 2007–2016 (survey results)</i>	
Joonis 12.	Vanus, millal kooliõpilased suitsetasid esimese sigareti või hakkasid igapäevaselt suitsetama (2015. a. küsitluse tulemused)	38
	<i>Age at which schoolchildren smoked their first cigarette or began to smoke on a daily basis (2015 survey results)</i>	
Joonis 13.	Igapäevasuitsetajate jaotus päevas suitsetatud sigarettide/piibutäite arvu järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)	40
	<i>Distribution of daily smokers by number of smoked cigarettes/pipefuls 2008–2016 (survey results)</i>	
Joonis 14.	Viimase 12 kuu jooksul alternatiivseid tubakatooteid ja e-sigaretti suitsetanute osakaal (2016. a. küsitluse tulemused)	42
	<i>Share of respondents smoking/consuming other tobacco products and e-cigarettes in the last 12 months (2016 survey results)</i>	
Joonis 15.	Viimase 12 kuu jooksul alternatiivseid tubakatooteid ja e-sigaretti tarbinud meeste ja naiste osakaal 2014. ja 2016. aastal (küsitluste tulemused)	43
	<i>Share of men and women smoking/consuming other tobacco products and e-cigarettes in 2014 and 2016 (survey results)</i>	
Joonis 16.	Alternatiivsete tubakatoodete ja e-sigarettide tarbimise sagedus (2016. a. küsitluse tulemused)	44
	<i>Frequency of consumption of other tobacco products and e-cigarettes (2016 survey results)</i>	

Joonis 17. Tubakatoodete ostukohad (2016. a, küsitluse tulemused)	44
<i>Places for buying tobacco products (2016 survey results)</i>	
Joonis 18. Suitsetamisest loobujate osakaal 2014. ja 2016. aastal (küsitluste tulemused)	45
<i>Share of men and women who quit smoking in 2014 and 2016 (survey results)</i>	
Joonis 19. Suitsetamisest loobuda tahtnud igapäevasuitsetajate osakaal 2008–2016 (küsitluste tulemused)	45
<i>Share of daily smokers who wanted to quit smoking in 2008–2016 (survey results)</i>	
Joonis 20. Elanike hinnangud eestimaalaste suitsetamisharjumuste kohta 2013–2016 (küsitluste tulemused)	46
<i>Inhabitants attitudes on Estonians' smoking habits 2013-2016 (survey results)</i>	

3.2. Legaalse ja illegaalse sigarettide tarbimine

Consumption of legal and illegal cigarettes

Joonis 21. Sigarettide ostmine välismaalt ja aastased ostukogused (2016. a. küsitluse tulemused)	47
<i>Buying cigarettes from abroad and sales volumes per year (2016 survey results)</i>	
Joonis 22. Välismaalt novembris ostetud sigarettide keskmine kogus ja hind (küsitluste tulemused)	48
<i>Average amount and price of cigarette packages bought from abroad (survey results)</i>	

3.3. Legaalse ja illegaalse sigarettide tarbimine

Consumption of legal and illegal cigarettes

Joonis 23. Legaalse ja illegaalse sigarettide ostmine 2005–2016 (küsitluste tulemused) ...	49
<i>Purchases of legal and illegal cigarettes 2005–2016 (survey results)</i>	
Joonis 24. Legaalse ja illegaalse sigaretipaki keskmine hind 2005–2016 (küsitluste tulemused)	50
<i>Average price of legal and illegal cigarette pack 2005–2016 (survey results)</i>	
Joonis 25. Illegaalse sigarettide ostukohad 2005–2016 (küsitluste tulemused)	51
<i>Locations where the illegal cigarettes were purchased 2005–2016 (survey results)</i>	

4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy

Joonis 26. Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika 2013–2015 (küsitluste tulemused)	53
<i>Inhabitants attitudes on how the Estonian national tobacco policy 2013-2015 should look like (survey results)</i>	

5. Tubakatoodete müügi ning tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia

Joonis 27. Tubakatoodete hinnatase Euroopa riikides 2017. aastal (EL28 = 100)	56
<i>Price level of tobacco products in European countries in 2017 (EU28 = 100)</i>	
Joonis 28. Suitsetajate osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	59
<i>Share of smokers in EU countries (2017 survey results)</i>	

Joonis 29.	Erinevate tubakatoodete tarvitamine regulaarsete suitsetajate hulgas Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)	60
	<i>Average usage of various tobacco products by regular smokers in Estonia, neighboring countries and in EU (2017 survey results)</i>	
Joonis 30.	Keskmine suitsetatud sigarettide arv päevas suitsetaja kohta Euroopa riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	61
	<i>Average number of daily smoked cigarettes per smokers in European countries (2017 survey results)</i>	
Joonis 31.	Huule-, närimis- ja nuuskutubakat kunagi proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	62
	<i>Share of people who have ever tried oral (snus)-, chewing- and nasal tobacco (snuff) in EU countries (2017 survey results)</i>	
Joonis 32.	Huule-, närimis- ja nuuskutubaka tarbimise sagedus Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)	63
	<i>Consumption frequency of oral (snus), chewing- and nasal tobacco (snuff) in Estonia, neighboring countries and in EU on average (2017 survey results)</i>	
Joonis 33.	E-sigaretti proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	64
	<i>Share of people in EU countries who have tried e-cigarettes (2017 survey results)</i>	
Joonis 34.	E-sigarettide tarbimise sagedus Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)	65
	<i>Consumption frequency of e-cigarettes in Estonia, neighboring countries and in EU on average (2017 survey results)</i>	
Joonis 35.	Elektroonilisi sigarette nende kasutajate tervisele ohtlikuks pidavate elanike osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	66
	<i>Share of people in EU countries who considered electronic cigarettes harmful to the health of those who use them (2017 survey results)</i>	
Joonis 36.	Vesipiipu proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	67
	<i>Share of people in EU countries who have tried water pipe (2017 survey results)</i>	
Joonis 37.	Vesipiibu tarbimise sagedus Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)	68
	<i>Consumption frequency of water pipe in Estonia, neighboring countries and in EU on average (2017 survey results)</i>	
Joonis 38.	Keskmine vanus regulaarse suitsetamise alustamisel Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)	69
	<i>Average age of starting smoking on regular basis in EU countries (2017 survey results)</i>	
Joonis 39.	Suitsetajate osakaal Euroopa Liidu riikides, kes on proovinud kunagi suitsetamisest loobuda (2017. a, küsitluse tulemused)	70
	<i>Share of smokers in EU countries who have tried to quit smoking (2017 survey results)</i>	

Tubakatoode turg ja tarbimine Eestis

Väliskaubandus

Statistikaameti andmetel imporditi 2016. aastal Eestisse tubakat ning tööstuslikke tubakaasendajaid 40,9 miljoni euro eest ehk 6% enam kui 2015. aastal. Impordist moodustasid sigaretid, sigarid ja sigarillod 35,6 miljoni eurot (+2%) ning muud töödeldud tubakatooteid ja tööstuslikud tubakaasendajad 1,6 miljoni eurot (+23%). Riikidest oli Eesti suurim impordipartner Läti, kust toodi maale tubakatooteid (sigarette, sigareid, sigarillosid) 13,1 miljoni euro eest. Lätile järgnesid suuremate tubakatoode eksportijatena Poola (9,7 miljoni eurot), Holland (3,6 miljoni eurot) ja Suurbritannia (2,9 miljoni eurot). Ühtekokku imporditi Eestisse 2016. aastal tubakatooteid 21 välisriigist.

Kuna Eestis tubakatooteid ei valmistata, on tubakatoode väljavedu teistesse riikidesse reeksport. Tubakat ja tööstuslikke tubakaasendajaid eksporditi 2016. aastal 4,8 miljoni euro eest (2015. aastal 4,2 miljoni euro eest). Sellest moodustas sigarettide, sigarite ja sigarillode ekspordikäive 3,5 miljoni eurot (2015. aastal 3,1 miljoni eurot). Peamine ekspordi sihtriik oli Soome, kuhu 2016. aastal eksporditi tubakatooteid kokku 2,6 miljoni euro eest. Oluliselt väiksem oli müük järgmistesse riikidesse nagu Rootsi (412 tuhat eurot) ja Šveitsi (47 tuhat eurot).

Peale mitmeaastast sigarettide impordikoguste vähenemist, kasvas see 2016. aastal taas mõnevõrra ja impordimaht kokku moodustas 1913 miljoni sigaretti (+1%). Ka sigarettide eksport kasvas peale kahe eelneva aasta languse järel uuesti ning moodustas 40 miljoni sigaretti (+33%).

Jaehinnad

Tubakatoode jaehinda mõjutab aktsiis ja kuigi 2014. aasta alguses toimunud tubakaaktsiisimäära tõusu järel tõsteti aktsiisimäära alles 2016. aasta keskel, kallinesid hinnad ka vahepealsel perioodil. Nii oli keskmine sigaretipaki müügihind 2015. aastal 3,07 eurot, olles kasvanud 0,07 eurot ehk 2,3% (kuigi aktsiisimäära ei muudetud). 2016. aastal kasvas suurenenud aktsiisimäära mõjul sigaretipaki keskmine hind 0,16 euro võrra ehk +5,2% ning üks sigaretipakk maksis keskmiselt 3,23 eurot. Tubakatoode tarbijahinnaindeks kasvas 2016. aastal 5,5%, samas kui üldine kaupade ja teenuste tarbijahinnaindeks jäi muutumatuks (+0,1%). Arvestades viimastel aastatel toimunud töötasude kiiret suurenemist, on tubakatoode vaatamata kasvanud hindadele muutunud elanikele kättesaadavamaks. Näiteks oleks keskmise netokuupalga eest saanud 2014. aastal osta 266 sigaretipakki, 2015. aastal 280 sigaretipakki ja 2016. aastal 286 sigaretipakki.

Tubakaaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

Tubakaaktsiisi eesmärgiks on suurendada tubakatoode hindu, et selle kaudu piirata tarbimist. Lisaks tarbimise reguleerimisele on aktsiis ka üheks riigieelarve tulude allikaks. Tubakaaktsiisi tõstetakse tavaliselt iga aasta alguses, kuid 2015. aastal tubakaaktsiisi erandlikult üldse ei muudetud ning 2016. aastal tõsteti seda aasta keskel. Tubakaaktsiisi puhul on tegemist kahekomponendilise aktsiisiga, mis koosneb fikseeritud maksumäärast ja proportsionaalsest maksumäärast. Tubakatoode fikseeritud aktsiisimäär 1000 sigareti kohta on 2017. aastal 63,5 eurot, enne seda oli see 58 eurot (kasv 9,5%).

Proportsionaalne tubakaaktsiisi maksumäär on 2017. aastal 30% sigarettide jaehinnast ja sama suur oli see ka aasta varem. Tubakaaktsiisi laekus 2016. aastal riigieelarvesse 190,4 miljonit eurot ehk 3,6% rohkem kui 2015. aastal. Riigieelarvesse laekunud aktsiisituludest moodustas tubakaaktsiis 19,6% ning kogu riigi maksulaekumistest 2,5%. Enamik laekunud tubakaaktsiisist saadakse sigarettide müügist (97%).

Tubakatoodete kättesaadavus

Tubakatooteid müüakse kõikjal jaekaubanduses ning need on tarbijatele igati kättesaadavad. Majandustegevuse registri järgi oli 2017. aasta juulis Eestis 2555 tubakatoodete müügiloaga jaemüügikohta, millele lisandus 2474 tubakatoodete müügiloaga toitlustusasutust. Võrreldes 2015. aastaga on tubakatoodete müügivõrk mõnevõrra laienenud – lisandunud on 48 jaemüügi- ja 25 toitlustuskohta. Kõige tihedamalt paiknevad tubakatooteid müüvad kauplused ja toitlustusasutused suuremates linnades – nii on Tallinnas iga 10 km² kohta keskmiselt 36 kauplust, Pärnus 33 kauplust, Tartus 32 kauplust, Viljandis 27 kauplust. Ka tubakatooteid müüvate toitlustusasutuste kontsentratsioon on suurem linnades (Tallinnas 61, Pärnus 51, Tartus 43, Viljandis 23 tubakatoodete müügiõigusega toitlustusettevõtet 10 km² kohta). Hõredama elanikkonnaga maakondades on tubakatoodetega kauplevaid pindala kohta kõige vähem – nii omab Hiiumaal majandustegevuse registri andmetel tubakatoodete müügiluba keskmiselt vaid üks kauplus 48 km² kohta ning üks toitlustusasutus 23 km² kohta, Järvamaal tuleb keskmiselt üks kauplus 34 km² kohta ja üks toitlustusasutus 50 km² kohta, Raplamaal üks kauplus 33 km² kohta ja üks toitlustusasutus 83 km² kohta jne. Tihedaimalt leiab tubakatoodetega kauplevaid müügikohti neis maakondades, mille territooriumil on suuremad linnad. Seetõttu tegutseb Harjumaal üks tubakatooteid müüv kauplus iga 5 km² kohta (lisaks üks toitlustusasutus iga 4 km² kohta), Ida-Virumaal paikneb kauplus iga 11 km² kohta (toitlustusasutus iga 17 km² kohta), Tartumaal iga 13 km² kohta (toitlustusasutus iga 14 km² kohta) jne. Maakondadest on elaniku kohta tubakatooteid müüvaid kauplusi registreeritud kõige enam Võrumaal (3,3 jaemüüjat 1000 elaniku kohta) ja Läänemaal (3,0), kõige vähem aga Harjumaal (1,4) ja Tartumaal (1,6). Küsitlus tõi välja, et kõige sagedamini ostetakse tubakatooteid lähikauplusest (66% suitsetajatest 2016. aastal).

Müük ja tarbimine

Statistikaameti andmetel moodustas tubakatoodete jaekäive 2016. aastal 196 miljonit eurot, suurenedes aastaga 2%¹. Ühe Eesti elaniku kohta teeks see aastaks 149 euro eest tubakatooteid, kuid peab arvestama, et osa sellest läheb turistide ostude arvele. Konjunktuuriinstituudi arvestuste kohaselt müüdi Eestis 2016. aastal ligikaudu 1,76 miljardit legaalset sigaretti, millest eesti elanikud ostsid 1,59 miljardit. Statistiliselt teeks see iga Eesti elaniku kohta keskmiselt 1210 sigaretti aastas.

Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt täiskasvanud elanike hulgas tehtud küsitluse kohaselt suitsetas 2016. aastal 28% meestest ja 17% naistest². Suitsetajad moodustasid täisealisest elanikkonnast kokku 22%. Võrreldes eelnenud aastatega on suitsetavate inimeste osakaal langenud (2014. aastal suitsetas 26% elanikest). Kuigi suitsetamine on vähenenud nii meeste kui naiste hulgas, on suitsetavate meeste osatähtsus olnud heitlikum, kõikides aastate lõikes nii üles kui alla; naiste puhul on suitsetajate osakaal

---

¹ EKI hinnangul on tubakatoodete jaekäibe maht alahinnatud

² EKI küsitlus viidi läbi 2016. aasta detsembris ja küsitlute vanusevahemik oli 18-74 eluaastat.

olnud ühtlasem. Suitsetajatest 69% tarbis tubakatooteid iga päev. Tervise Arengu Instituudi uuringu andmetel tarvitas 72% igapäevasuitsetajatest päevas keskmiselt 10–20 sigaretti, sealhulgas meestest 76% ja naistest 66%³. Suitsetamisest loobujaid oli 2016. aastal kõigist suitsetajatest 12% - meestest jättis küsitluse põhjal suitsetamise 14%, naistest 8%. Samas oleks küsitluse põhjal suitsetamisest soovinud loobuda 60% igapäevasuitsetajatest (62% meestest ja 56% naistest).

Suitsetamisega tehakse algust küllalt varases eas. Tervise Arengu Instituudi 2015. aastal läbi viidud ESPAD uuringu põhjal oli 25% kooliõpilastest oma esimese sigareti suitsetanud juba 11 aastasena või veelgi noorem. Võrreldes tüdrukutega on poisid sagedamini väga noorelt sigarettidega kokku puutunud – üheteistkümnendaks eluaastaks on oma esimese sigareti teinud 39% poistest ja 20% tüdrukutest. Kuigi esimene sigarett proovitakse ära varases eas, ei vii see kohe regulaarse suitsetamiseni. ESPAD uuringu põhjal suitsetas 2015. aastal kuni 11-aastastest lastest iga päev 2% (sealjuures poistest 3% ja tüdrukutest 1%). Siiski oli 14. eluaastaks igapäevaselt suitsetavate noorte osakaal kasvanud ligi 6%-ni (poistel 6%-ni ja tüdrukutel 5%-ni). Kõigele vaatamata on varasemate aastate uuringutega võrreldes igapäevaselt suitsetavate noorte osakaal langenud. Nii suitsetas 15-16-aastastest noortest igapäevaselt vähemalt ühe sigareti 2011. aastal 19% poistest ja 16% tüdrukutest; 2015. aastal aga 13% poistest ja 10% tüdrukutest.

Tubakatoodetest tarbivad suitsetajad peamiselt filtriga sigarette, mida 16-64-aastastest igapäevasuitsetajatest oli tarbinud 97%. Meeste hulgas on suhteliselt populaarne ka käsitsi keeratud sigarettide suitsetamine (8% iga päev suitsetavatest 16-64-aastastest meestest), kasvanud on ka meeste piibutarbimine (4% iga päev suitsetanud 16-64-aastastest meestest). Tubakatoodetele kulutasid suitsetajad keskmiselt 14,61 eurot nädalas, ehk praktiliselt sama palju kui eelnenud aastal (2015. aastal 14,32 eurot). Alternatiivsetest tubakatoodetest tarvitati 2016. aastal kõige enam vesipiipu ja e-sigarette, kusjuures mõlema tarbijate osakaal vähenes võrreldes 2014. aasta küsitlusega (2016. aastal tarbis vesipiipu 13% ja e-sigarette 11% 16-64-aastastest vastanutest, 2014. aastal oli see vastavalt 16% ja 15%). E-sigarettidest on populaarsemad nikotiini sisaldavaid tooted, mida oli tarbinud ligi 9% 16-64-aastastest elanikest, nikotiinivabu e-sigarette oli tarbinud alla 7% 16-64-aastastest elanikest. Kui e-sigaretide ja vesipiibu tarvitajaid jäi 2016. aastal vähemaks, siis teiste alternatiivsete tubakatoodete tarbimine on kasvanud. Nii suurenes põsk- ja huuletubaka tarbijate osakaal 16-64-aastastel vastajatel 2,3%-lt 2014. aastal 3,4%-ni 2016. aastal (meestel vastavalt 5%-lt ligi 6,8%-ni ja naistel vastavalt 0,5%-st 1,1%-ni); tubakaekstraktiga geelide tarvitajate osakaal 0,3%-lt 1,6%-ni (meestel 0,3%-lt 2,3%-ni ja naistel 0,2%-lt 1,1%-ni) ja närimistubaka tarbijate osakaal 0,2%-lt 0,4%-ni (meestel 0,2%-lt 0,6%-ni, naistel 0,1%-lt 0,3%-ni). Konjunkturiinstituudi küsitluse järgi (18-74-aastased elanikud) oli kõigist suitsetajatest 2016. aastal tarbinud nikotiiniga e-sigarette 29%, vesipiipu 21%, nikotiinivabu e-sigarette 19% ja huule-, närimis- või nuusktubakat 3%.

³ Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016. TAI 2017. (küsitletute vanusevahemik oli 16-64 eluaastat).

Sigarettide ostmine välismaalt

Välismaalt ostetakse sigarette aina enam ja viimastel aastatel on nende tarbijate osakaal suurenenud. Konjunkturiinstituudi küsitluse järgi oli 2016. aastal sigarette ise välismaalt ostnud 27% suitsetajatest, mida on 59% enam võrreldes 2015. aastaga, kui neid ostis 17% suitsetajatest. Kasvanud on ka teiste isikute käest välismaalt toodud sigarettide ostmine, kuigi see pole seaduslik, sest aktsiisikaupade edasimüük ilma aktsiisimaksu tasumata ei ole lubatud. Teiste isikute kaudu hankis 2016. aastal välismaalt sigarette 17% suitsetajatest (2015. aastal 14%), seejuures ostis 7% suitsetajatest tellimuse peale toodud sigarette ning 10% ostis välismaalt toodud sigarette, mida pakuti müüa. Koos Läti piiril laienenud alkoholi kaubandusega on kasvanud ka sigarettide ostmine lõunanaabrite juurest. Keskmised Lätist toodud sigarettikogused on suuremad kui välismaalt toodud kogused ja nii osteti Lätist aasta jooksul keskmiselt 56 pakki sigarette, samas kui välismaalt 47 pakki.

Illegaalsete sigarettide tarbimine

Kuigi suitsetamine üldiselt ja illegaalselt tarbitud sigarettide kogused on aastatega vähenenud, suurenes 2016. aastal salasigaretide tarbijate osakaal. Konjunkturiinstituudi poolt Eesti täisealiste elanike hulgas läbi viidud küsitluse järgi ostis 2016. aastal salasigarette teadlikult 16% suitsetajatest (2015. aastal 11%, 2014. aastal 19%). Pidevalt ostis salasigarette 3%, vahetevahel 10% ja väga harva 3% suitsetajatest. Võrreldes eelnenud aastaga jäi 2016. aastal regulaarsete ostjate osakaal samaks, kuid märgatavalt kasvas salasigarette vahetevahel ostnud suitsetajate osakaal. Kõige enam tuuakse illegaalsete sigarettide ostupõhjuseks välja nende odavamad hindad – 98% salasigaretide ostjatest oli neid hankinud just seetõttu. Salasigaretid on legaalistest sigarettidest tunduvalt odavamad ja nii tuli 2016. aastal salasigaretide paki eest maksta keskmiselt 1,92 eurot, samas kui pakk legaalseid sigarette maksis 3,23 eurot. Kui legaalseid sigarettide hind tõuseb järjepidevalt, siis illegaalsete sigarettide hind ei ole kahel viimasel aastal oluliselt muutunud ja 2016. aastal maksis salasigareti pakk isegi pisut vähem kui 2014. aastal (1,94 eurot).

Kõige sagedamad salasigaretide ostukohad on tänavad ja müüja kodud. On aastaid kui aktiivsemalt ostetakse müüjate juurest kodudest, siis jälle tänavalt. 2016. aastal oli tänavalt salasigarette ostnud 60% illegaalsete sigarettide ostjatest, müüja juurest kodust aga 42%. Seevastu 2015. aastal oli salasigarette kodudest ostnute osakaal 55% ning tänavatelt 50%.

Lisaks teadlikule ostmisele võib salasigaretide tarbijaks saada ka teadmatusest, kui ostetakse teiste käest välismaalt toodud sigarette. Nii müüdud sigarettide pealt ei tasuta aktsiisimaksu ja seega on need samuti illegaalsed. Ostjad seda aga tihti ei teadvusta. Selliseid ostjaid oli 2016. aastal 5% kõikidest suitsetajatest.

Illegaalse sigaretikaubanduse osakaal kogu siseturust on viimastel aastatel püsinud suhteliselt ühtlane. Konjunkturiinstituudi hinnangul moodustasid illegaalsed sigaretid 2016. aastal 18-21% üldisest sigarettide ostumahust (legaalsete ja illegaalsete sigarettide kokku ilma turistide tarbimiseta). Illegaalse sigaretikaubanduse tõttu jäi 2016. aastal riigieelarvesse laekumata aktsiisi ja käibemaksu kokku 54 mln eurot.

Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Elanikud toetavad valdavalt tubakapoliitika riiklikku reguleerimist. Konjunktuuriinstituut küsis elanike suhtumist riigi tubakapoliitikasse 2015. aastal ja sealt selgus, et piirangutega tubakapoliitikat pidas vajalikuks 76% vastanutest. Sealjuures pooldas rangeid piiranguid 45% ja kergeid piiranguid 31% vastanutest. Kui 2014. aastaga võrreldes oli rangete piirangute pooldajaid enam (2014. a. pooldas rangeid piiranguid 39%), siis selle kõrval kasvas ka piiranguid ebavajalikuks pidanud vastajate osakaal – 2014. aastal pooldas piiranguteta tubakapoliitikat 9%, siis 2015. aastal 12% elanikest. Rangemaid piiranguid pooldasid keskmisest rohkem nooremad inimesed (54% 18-29-aastastest), naised (52%) ja suhteliselt madala sissetulekuga elanikud (51% inimestest, kelle sissetulek ühe pere liikme kohta jäi vahemikku 301-500 eurot). Rangemaid piiranguid tubakatoodete tarbimisele pooldavad ka mitteduitsetajad (55%), samas kui ligi neljandik (24%) duitsetajatest sooviks näha võimalikult liberaalset tubakapoliitikat. Duitsetamisest loobunud inimestest üle poole (54%) eelistaks väheste piirangutega tubakapoliitikat.

Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Euroopa riikide võrdluses on tubakatoodete hinnaerinevused mitmekordsed. Eestis jääb tubakatoodete keskmine hinnatase riikide keskmisest küll märgatavalt madalamaks, kuid jättes kõrvale väga kõrge hinnatasemega riigid (Norra, Suurbritannia, Iirimaa jt), on Eesti tubakatoodete hinnad ülejäänud riikidega võrreldes keskmised. Eurostati andmetel moodustas Eesti tubakatoodete hinnatase 2017. aastal 65% Euroopa Liidu keskmisest. Sigarettide hinnaerinevuse näitena võib tuua, et statistikaportali Statista järgi olid Eestis müügil olevate *premium* sigarettide hinnad 2017. aasta augustis kolmandiku võrra kallimad kui Bulgaarias (Eestis 3,35 eurot, Bulgaarias 2,52 eurot), kuid olid samas 3,2 korda odavamad kui Suurbritannias (10,74 eurot).

Euroopa Komisjoni (Eurobaromeetri) andmetel moodustasid duitsetajad elanikest Euroopa Liidus 2017. keskmiselt 26% ja Eestis 23%⁴. Eesti lähinaabritest oli duitsetajate osakaal madalam Soomes (20%) ja Rootsis (7%) ning kõrgem Leedus (29%) ja Lätis (32%). Euroopa Liidu riikidest oli duitsetajate osakaal elanikest kõige kõrgem Kreekas (37%) ja madalaim Rootsis (7%). Tubakatoodetest tarbitakse kõige sagedamini sigarette, mida duitsetas 2017. aasta küsitluse järgi 79% igapäevasuitsetajatest. Võrreldes Põhjamaadega ning ka EL keskmisega, on Eestis ja teistes Balti riikides sigarettide duitsetajate osakaal kõrgem (Eestis 92%, EL-s 79%). Paljudes Euroopa riikides on levinud ka käsitsi keeratavad sigaretid ja nii duitsetab seda sorti sigarette Suurbritannias 40%, Prantsusmaal 38% ja Hollandis 37% regulaarsetest duitsetajatest. Euroopa suurimad piibutarbijad elavad aga Taanis, kus neid duitsetab 8% regulaarsetest duitsetajatest. Euroopa Komisjoni andmetel duitsetati Euroopa Liidu riikides ühe duitsetaja kohta keskmiselt 13,7 sigaretti päevas, Eestis aga 12,5 sigaretti päevas.

Alternatiivseid tubakatooteid nagu huule-, närimis- ja nuuskutubakat on Eurobaromeetri 2017. aasta küsitluse andmetel üldse kunagi proovinud 11% Eesti elanikest vanuses 15 aastat ja vanemad. Enamik küsitletutest on neid proovinud vaid 1-2 korda elu jooksul (8%), regulaarselt tarbib alternatiivseid tubakatooteid vaid 1% elanikest. Tervise Arengu Instituudi poolt tehtud Eesti täiskasvanud elanike

---

⁴ Siin ja edaspidi kasutatud Eurobaromeeter vaatlleb elanikegruppe alates 15 eluaastast.

(vanuses 16-64 aastat) tervisekäitumise uuringu põhjal tarbis 2016. aastal põsk- ja huuletubakat 6,8% meestest ning 1,1% naistest, tubakaekstraktiga geele 2,3% meestest ja 1,1% naistest, nuusktubakat 1,1% meestest (naised ei tarbinud), närimistubakat 0,6% meestest ja 0,3% naistest⁵. Euroopa Liidu riikide elanikest on suurimad alternatiivsete tubakatoodete tarbijad rootslased, kellest pooled (50%) on elu jooksul tarbinud kas huule-, närimis- või nuusktubakat ning kellest 23% on neid tarbinud või tarbib edasi regulaarselt. Euroopa Liidu riikides on huule-, närimis- või nuusktubakat tarbinud keskmiselt 5% elanikest.

Elektroonilisi sigarette (e-sigarette) oli 2017. aasta Eurobaromeetri andmetel elu jooksul proovinud keskmiselt 16% Euroopa Liidu riikide elanikest vanuses 15 aastat ja vanemad. Võrreldes 2014. aastaga on e-sigarette proovinud inimeste osakaal kasvanud 4%-punkti võrra. Eestis oli e-sigarette 2017. aasta seisuga proovinud 22% elanikest (2014. aastal 15%). Siiski on suurem osa inimestest elu jooksul piirdunud vaid paari e-sigareti tarvitamise korraga – EL riikides oli selliseid vastajaid keskmiselt 9% ja Eestis 15%. Hetkel suitsetab e-sigarette vaid 2% Euroopa Liidu elanikest ja 1% Eesti 15-aastastest ja vanematest elanikest. Tervise Arengu Instituudi koostatud Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring näitab, et e-sigaretide tarbijate osakaal on vähenenud – nii oli 2014. aasta küsitluse järgi aasta jooksul e-sigarette tarvitanud 20% meestest ja 13% naistest, kuid 2016. aastal 16% meestest ja 8% naistest.

Vesipiipu proovinud inimeste osakaal on Euroopa Liidu riikides 2014. aastaga võrreldes mõnevõrra vähenenud ning 2017. aasta seisuga oli seda suitsetanud 13% inimestest (2014. aastal 16%). Eestis on vesipiipu proovinud 31% elanikest, mis on rohkem kui enamikes Euroopa Liidu riikides. Sarnaselt e-sigaretidega on ka vesipiipu enamik inimestest proovitud vaid üks-kaks korda (9% Euroopa Liidu elanikest ja 24% Eesti elanikest), regulaarseid vesipiibu tarbijaid on nii Eestis kui Euroopa Liidu riikides keskmiselt vaid 1%. Tervise Arengu Instituudi koostatud Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringu kohaselt oli 2016. aastal viimase 12 kuu jooksul Eestis vesipiipu suitsetanud 17% meestest ja 11% naistest.

Eurobaromeetri andmetel alustasid Euroopa Liidu riikide elanikud regulaarset suitsetamist keskmiselt 17,8 aasta vanuses, Eestis oli keskmine vanus suitsetama hakkamisel 18,8 aastat.

---

⁵ Eesti täiskasvanud elanike tervisekäitumise uuring hõlmab elanikke vanuses 16–64 eluaastat.

1. Tubakatoodete turg

Tobacco market

1.1. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 1. Tubaka ja tööstuslike tubakaasendajate impordikäive 2005–2016*
Import turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2005–2016*
 mln € - million €

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	27,4	29,4	42,3	21,3	27,5	17,5	29,4	33,9	32,5	33,2	38,6	40,9	Tobacco and manufactured tobacco substitutes

* kaubagrupi (KN 24) järgi - *by commodity chapter (CN 24)*

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Tabel 2. Tubakatoodete impordikäive 2005–2016*
Imports turnover of tobacco products 2005–2016*
 mln € - million €

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	26,8	27,5	40,3	19,9	25,4	14,9	27,2	31,5	29,0	30,4	35,0	35,6	Cigars, cigarillos and cigarettes
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	0,4	0,4	0,7	0,6	1,1	1,5	1,2	1,1	2,1	1,2	1,3	1,6	Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted

* kaubakoodide 2402, 2403 järgi - *by commodity codes 2402, 2403*

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Tabel 3. Tubakatoodete mahuline import 2005–2016*
Imports of tobacco products in volume terms 2005–2016*
tonni (netokaal) - *tonns (net weight)*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Sigarid, sigarilod ja sigaretid	3 225	3 246	3 544	1 547	2 350	1 277	1 882	1 877	1 777	1 792	1 917	1 972	<i>Cigars, cigarillos and cigarettes</i>
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubaka-asendajad	22	25	34	30	92	127	82	73	94	80	74	84	<i>Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted</i>

* kaubakoodide 2402, 2403 järgi - *by commodity codes 2402, 2403*

Allikas: Statistikaamet
Source: *Statistics Estonia*

Tabel 4. Sigarite, sigarillode ja sigarettide import saatjariikide järgi 2016
Imports of cigars, cigarillos and cigarettes by country of consignment 2016

Riik - Country	€	kg	Country
Riigid kokku	35 584 889	1 972 441	Total countries
Läti	13 104 827	1 004 828	Latvia
Poola	9 730 318	467 866	Poland
Holland	3 550 393	102 048	Netherlands
Suurbritannia	2 859 752	107 324	United Kingdom
Rumeenia	2 269 874	71 777	Romania
Soome	1 440 612	34 240	Finland
Saksamaa	1 303 927	87 961	Germany
Leedu	860 737	85 914	Lithuania
Türgi	165 693	5 730	Turkey
Rootsi	108 855	280	Sweden
Prantsusmaa	105 074	3 705	France
Dominikaani Vabariik	53 466	520	Dominican Republic
Nicaragua	13 916	129	Nicaragua
Costa Rica	10 618	90	Costa Rica
Kuuba	4 918	19	Cuba
Slovakkia	1 085	5	Slovakia
Malta	357	1	Malta
Ameerika Ühendriigid	250	3	United States
Šveits	169	1	Switzerland
Hiina	40	0	China
Egiptus	9	1	Egypt

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 5. Tubaka ja tööstuslike tubakaasendajate ekspordikäive 2005–2016*
Export turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2005–2016*
 mln € - million €

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	2,7	1,5	1,4	0,9	7,3	7,5	9,9	11,6	7,2	2,5	4,2	4,8	Tobacco and manufactured tobacco substitutes

* kaubagrupi (KN 24) järgi
 by commodity chapter (CN 2-digit code)

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 6. Tubakatoodete ekspordikäive 2005–2016*
Exports turnover of tobacco products 2005–2016*
 mln € - million €

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	2,7	1,5	1,0	0,9	7,1	7,3	9,6	10,5	5,6	2,3	3,1	3,5	<i>Cigars, cigarillos and cigarettes</i>
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,0	0,2	0,1	0,0	<i>Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted</i>

* kaubakoodide 2402, 2403 järgi
by commodity codes 2402, 2403

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 7. Tubakatoodete koguseline eksport 2005–2016*
Exports of tobacco products in volume terms 2005–2016*
 tonni (netokaal) - tonnes (net weight)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	49	25	13	11	98	175	224	250	117	25	45	43	<i>Cigars, cigarillos and cigarettes</i>
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	0	0	12	0	0	3	0	13	17	0	0	0	<i>Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted</i>

* kaubakoodide 2402, 2403 järgi
by commodity codes 2402, 2403

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 8. Sigarettide impordi- ja ekspordikogused 2005–2016
Export and import of cigarettes 2005–2016, in quantities
 miljon sigaretti - million cigarettes

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Põhiimport	3 509,5	1 535,4	2 441,1	1 354,8	2 019,7	1 960,1	1 900,4	1 878,6	1 889,0	1 913,0	Main imports
Põhieksport	10,3	6,0	77,8	136,9	164,6	189,3	89,7	88,0	30,1	40,1	Main exports
Netoimport	3 499,2	1 529,4	2 363,3	1 217,9	1 855,1	1 770,8	1 810,7	1 790,6	1 858,9	1 872,9	Net imports

Allikas: Statistikaamet, Eurostat (alates 2012)
 Source: Statistics Estonia, Eurostat (since 2012)

Tabel 9. Sigarite, manilla sigarite, sigarillode ja sigarettide eksport saajariikide järgi 2016
Exports of cigars, cheroots, cigarillos and cigarettes by country of destination 2016

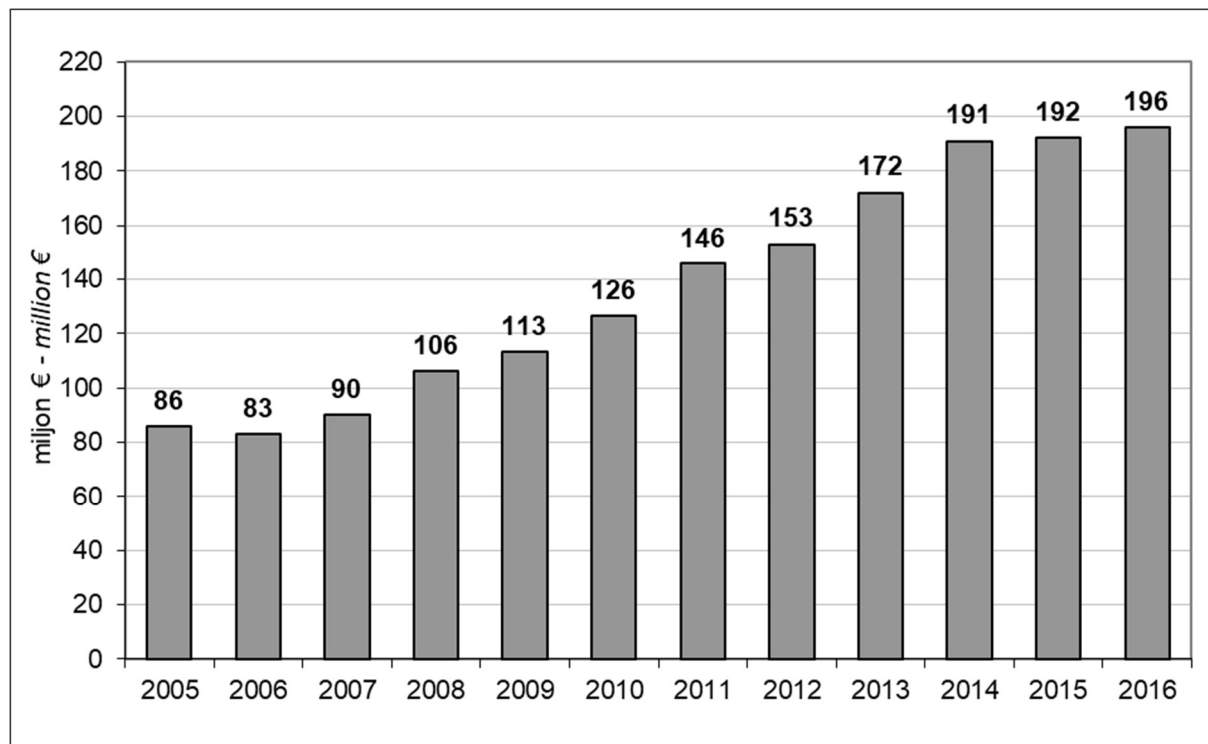
Riik	€	kg	Country
Riigid kokku	3 516 693	43 416	Total countries
Soome	2 638 617	23 690	Finland
Rootsi	411 963	8 800	Sweden
Šveits	46 601	235	Switzerland
Venemaa	16 906	391	Russia
Norra	16 152	403	Norway
Holland	7 121	186	Netherlands
Saksamaa	6 519	181	Germany
Taani	5 795	135	Denmark
Läti	5 686	132	Latvia
Suurbritannia	3 852	95	United Kingdom
Belgia	3 127	83	Belgium
Island	2 142	60	Iceland
Saudi Araabia	1 715	24	Saudi Arabia
Brasiilia	1 664	50	Brazil
Poola	1 534	47	Poland
Prantsusmaa	1 180	32	France
Antigua ja Barbuda	1 055	34	Antigua and Barbuda
Hispaania	970	26	Spain
Maroko	901	26	Morocco
Mehhiko	648	12	Mexico
Lõuna-Aafrika Vabariik	490	12	Republic of South Africa
Leedu	175	4	Lithuania
India	150	4	India
Hiina	126	6	China
Määramata	341 606	8 746	Indefinite

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

1.2. Müük siseturul

Sales in domestic market

Joonis 1. **Tubakatoodete jaekäive 2005–2016***
Retail sales of tobacco products 2005–2016
 miljon € - million €

* EKI hinnangul on tubakatoodete jaekäibe maht alahinnatud
Estonian Institute of Economic Research estimates that the volume of retail sales of tobacco products has been underestimated

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

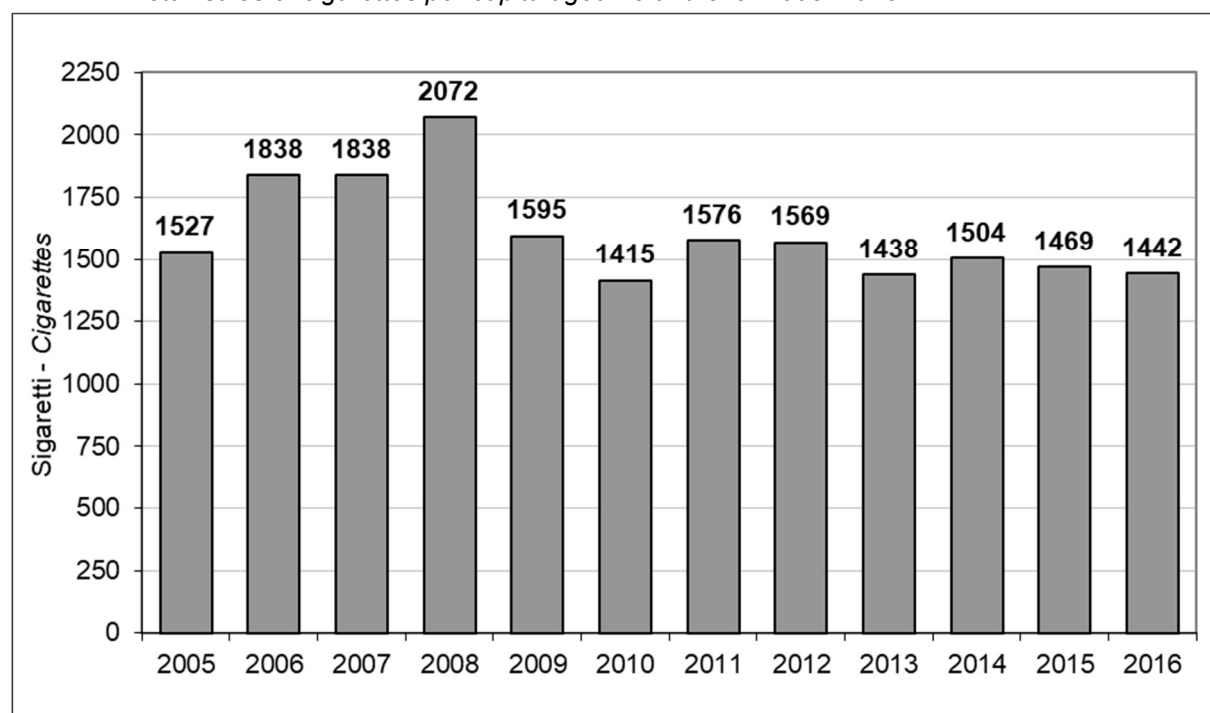
Tabel 10. **Arvestuslik sigarettide siseriiklik kogumüük 2005–2016***
Estimated domestic cigarette sales 2005–2016
 miljon sigaretti - million cigarettes

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1951,1	2343,2	2334,3	2624,1	2012,9	1779,5	1971,4	1952,9	1819,2	1894,2	1801,7	1768,9

* arvesse on võetud hinnangulised laovarud
includes estimated stock reserve

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 2. **Sigarettide müük täiskasvanud (15+) elaniku kohta 2005–2016***
Retail sales of cigarettes per capita aged 15 and over 2005–2016

* arvesse on võetud hinnangulised laovarud
includes estimated stock reserve

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

1.3. Jaehinnad

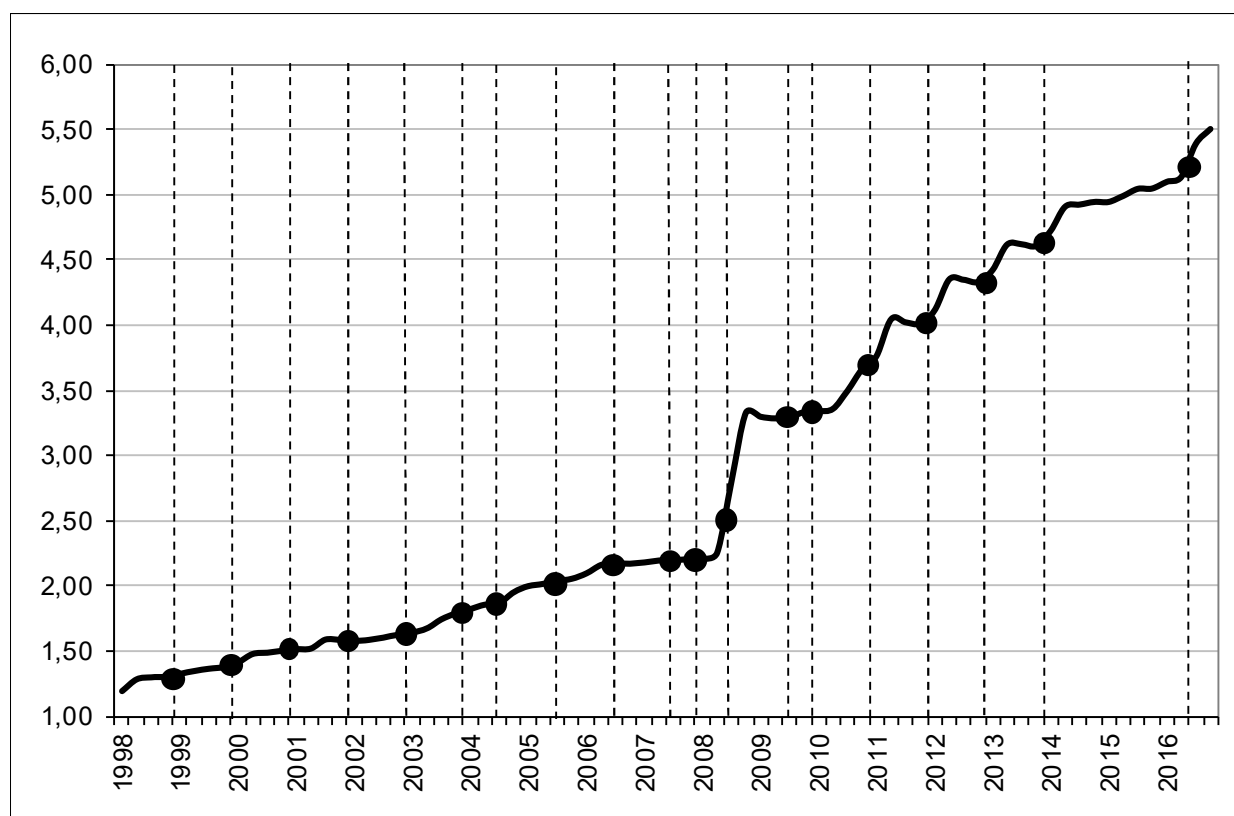
Retail prices

Tabel 11. **Sigaretipaki keskmine jaehind 2005–2016**
Average retail price of cigarette pack 2005–2016
€

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.37	1.35	1.39	1.85	2.04	2.22	2.43	2.65	2.82	3.00	3.07	3.23

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Joonis 3. **Tubakatoodete tarbijahinnaindeks ja aktsiisitõusud 1998–2016 (1997 = 1)**
Consumer price index of tobacco products 1998–2016 (1997 = 1)

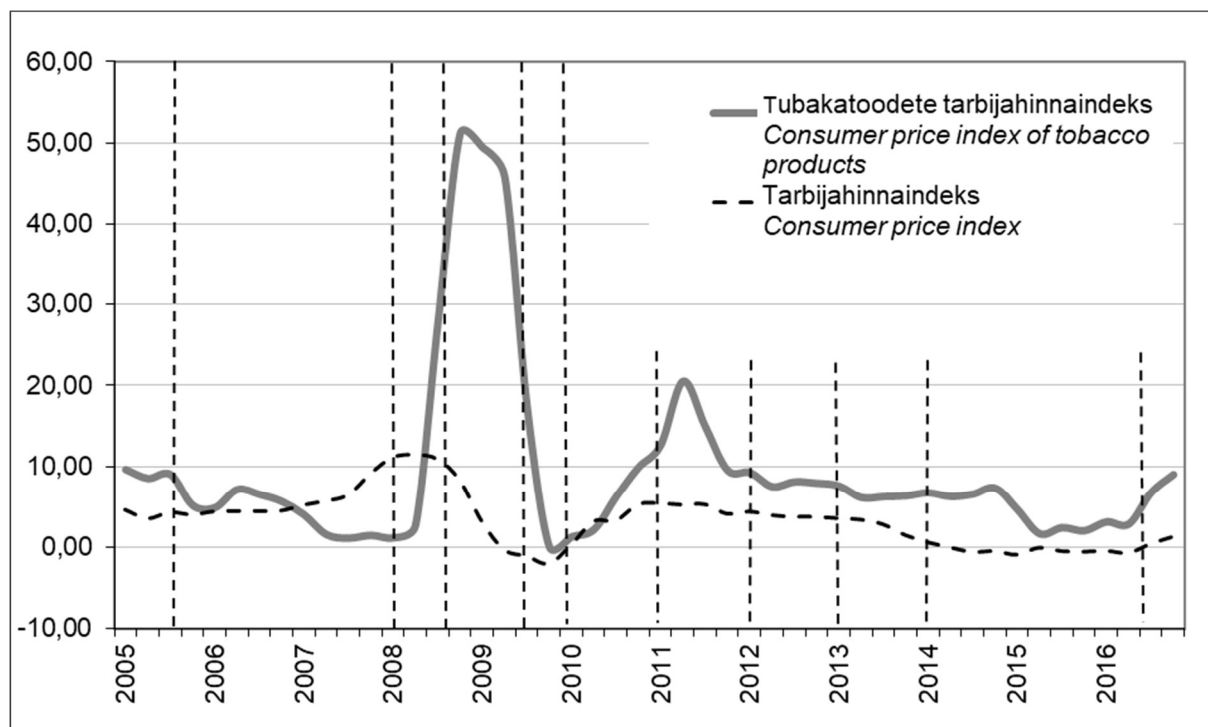
--- jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 12
lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 12

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 4. **Tubakatoodete tarbijahinnaindeksi aastakasv 2005–2016**

Annual growth of consumer price index of tobacco products 2005–2016

kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %

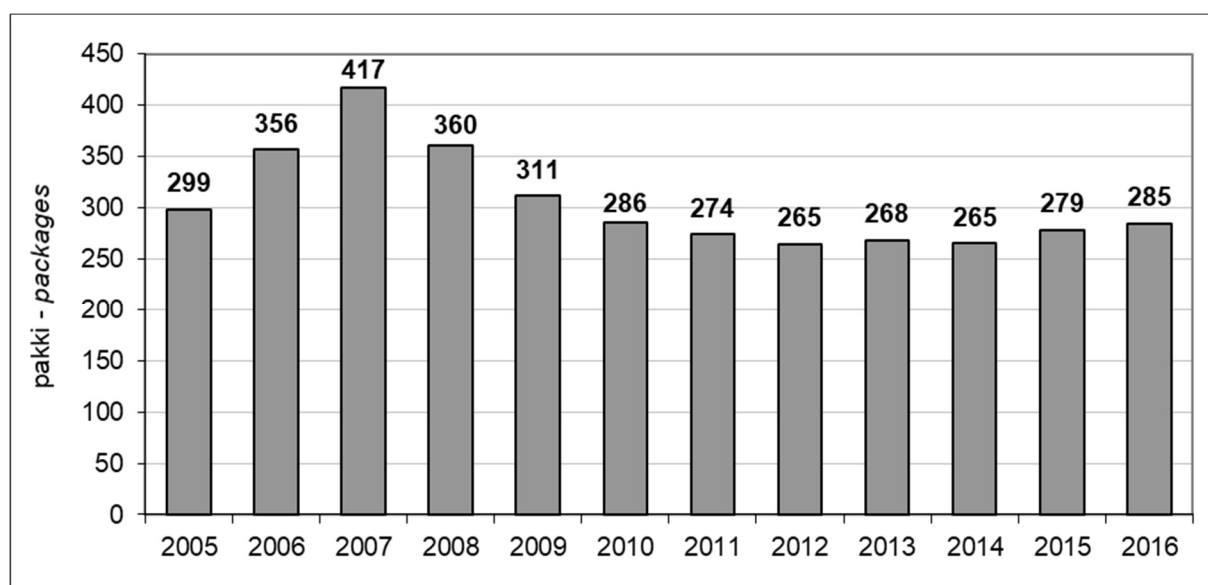

--- jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 12
lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 12

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 5. **Sigaretipakkide kogused, mida saaks tinglikult osta keskmise netokuupalga eest 2005–2016**

Quantities of cigarette packs one can possibly buy for average net monthly wage 2004–2016

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
Source: Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

2. Riiklik tubakaturu korraldus

National tobacco market organisation

Tabel 12. Tubakatoodete aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad
Excise duty rates of tobacco products in Estonia and EU minimum excise levels

Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende jõustumine* Excise duty rates in Estonia and their coming into force*	EL aktsiisi alammäär EU minimum rate of excise duty							
		01.07. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013	01.01. 2014	01.06. 2016	01.01. 2017
Sigaretid Cigarettes	fikseeritud määr 1000 sigareti kohta, € specific excise per 1000 cigarettes, €	31,96	33,55	38,35	42,18	45,00	46,50	58,00	63,50
	proportsionaalne määr jaehinnast, % ad valorem excise of the retail price, %	31	33	33	33	33	34	30	30
	miinimum aktsiis 1000 sigareti kohta, € minimum excise duty per 1000 cigarettes, €	-	64,00	73,00	80,00	84,80	90,00	97,20	104,98
Sigarillod, sigarid Cigars, cigarillos	€ 1000 sigarillo või sigari kohta € per 1000 cigars or cigarillos	159,78	159,78	191,73	191,73	211,00	211,00	211,0	211,0
Suitsetamis- tubakas, närimistuba kas Smoking tobacco, chewing tobacco	€ 1 kg kohta € per 1 kg	29,08	32,02	55,79	55,79	61,00	61,00	65,88	71,15

* 2015. aastal tubakatoodete aktsiisi ei muudetud
Excise duty rates of tobacco products were not changed in 2015.

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Tabel 13. Riigieelarvesse laekunud tubakaaktsiis 2005–2016
Tobacco excise revenues recieved by the state budget 2005–2016
 miljon € - million €

	Maksud kokku	Aktsiisid	Tubaka- aktsiis	Tubakaaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Tubakaaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Tubakaaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Tubakaaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	<i>Total tax revenue</i>	<i>Excise revenue</i>	<i>Tobacco excise revenue</i>	<i>Share of tobacco excise in excise revenue, %</i>	<i>Share of tobacco excise in total tax revenue, %</i>	<i>Share of tobacco excise in total state revenue, %</i>	<i>Tobacco excise revenue per capita, €</i>
2005	2 933,29	416,96	78,96	18,9	2,7	2,2	58.60
2006	3 528,50	449,30	77,21	17,2	2,2	1,8	57.42
2007	4 328,03	523,76	97,73	18,7	2,3	1,9	72.80
2008	4 497,40	573,35	97,12	16,9	2,2	1,8	72.43
2009	4 076,28	627,48	133,44	21,3	3,3	2,4	99.55
2010	4 045,61	666,28	114,67	17,2	2,8	2,0	85.57
2011	4 342,12	716,97	144,52	20,2	3,3	2,5	111.00
2012	5 787,47	776,24	158,25	20,4	2,7	2,1	122.30
2013	6 140,42	792,77	166,62	21,0	2,7	2,2	126.23
2014	6 644,63	836,02	178,17	21,3	2,7	2,3	135.38
2015	7 127,77	872,96	183,47	21,0	2,6	2,3	139.73
2016	7 531,90	970,51	190,36	19,6	2,5	2,2	144.65

* alates 2012. aastast on riigi maksutulude arvestuse meetodika muutunud
 from 2012 onwards, the accounting method of stat income tax has changed

Allikas: Rahandusministeerium

Source: Ministry of Finance

Tabel 14. Tubakaaktsiisi laekumine tootegruppide järgi 2016. aastal
Tobacco excise revenues by the product group 2016

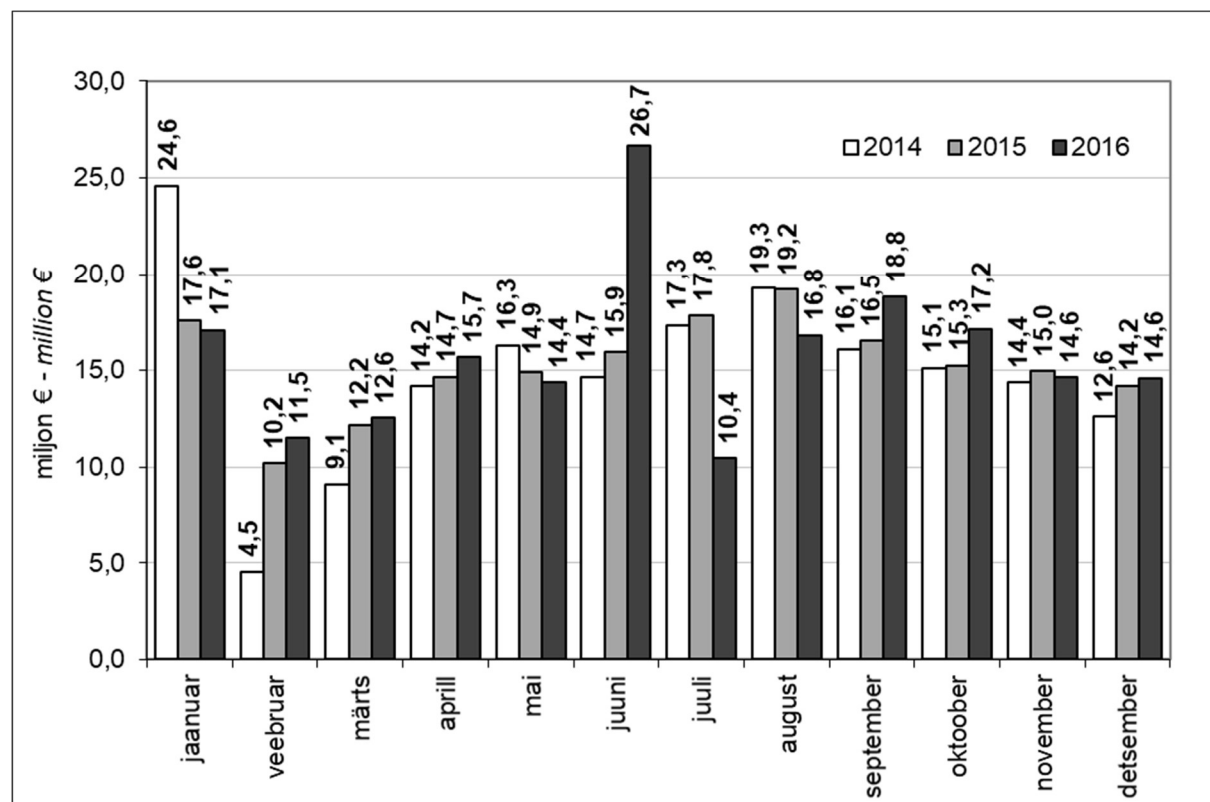
Tootegrupp <i>Product group</i>	Aktsiisilaekumine, € <i>Excise revenue, €</i>	Osakaal tubakaaktsiisi laekumisest, % <i>Share of tobacco excise revenue, %</i>	<i>Product group</i>
Sigaretid	184 443 881	96,9	<i>Cigarettes</i>
Suitsetamistubakas	4 760 671	2,5	<i>Smoking tobacco</i>
Sigarillo	1 109 446	0,6	<i>Cigarillo</i>
Sigar	44 905	0,0	<i>Cigar</i>
Muu tubakas	191	0,0	<i>Other tobacco</i>
Kokku	190 359 094	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Rahandusministeerium

Source: Ministry of Finance

Joonis 6. **Tubakaaktsiisi laekumine kuude lõikes 2014–2016**
Tobacco excise receipts by month in 2014–2016

Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Tabel 15. **Tubakatoodete müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes***
Number of tobacco sales points by local municipalities*

	Müügikohti kokku <i>Total number of sales points</i>		Jaemüüjaid <i>Retail</i>		Hulgimüüjaid <i>Wholesale</i>		Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc.</i>		
	2015	2017	2015	2017	2015	2017	2015	2017	
Harju maakond	2112	2111	852	836	114	121	1146	1154	<i>Harju county</i>
Tallinn	1659**	1628	591	571	86	90	982	967	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	63	72	20	21	6	6	37	45	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	504	499	286	291	13	12	205	196	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	150	158	94	95	6	5	50	58	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	88	93	60	64	3	3	25	26	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	128	133	82	86	2	2	44	45	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	127	125	73	72	3	3	51	50	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	141	152	69	73	1	1	71	78	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	243	246	125	125	10	10	108	111	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	114	114	75	72	3	3	36	39	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	443	461	212	221	11	16	220	224	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	262	284	96	105	11	15	155	164	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	132	128	89	89	3	2	40	37	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	204	211	99	98	8	9	97	104	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	441	459	219	227	13	14	209	218	<i>Tartu county</i>
Tartu	286	305	117	126	12	13	157	166	<i>Tartu</i>
Valga maakond	152	154	87	88	3	3	62	63	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	178	188	114	117	4	6	60	65	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	74	80	38	41	3	5	33	34	<i>Viljand</i>
Võru maakond	172	172	105	110	4	5	63	57	<i>Võru county</i>
Kokku	5154	5246	2507	2555	198	217	2449	2474	<i>Total</i>

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15.10.2015 ja 3.07.2017
Registrations related to tobacco sales as of 15.10.2015 and 3.07.2017

** lisaks on välja antud kaubanduse korraldamise lubasid - *additionally issued trade organising licences*

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register

Source: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities

Tabel 16. **Tubakatoodete müügikohtade arv 1000 elaniku kohta***
Number of tobacco sales points per 1000 inhabitants*

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	582 556	1,4	2,0	3,6	<i>Harju county</i>
Tallinn	426 538	1,3	2,3	3,8	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	9 335	2,2	4,8	7,7	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	143 880	2,0	1,4	3,5	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	57 130	1,7	1,0	2,8	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	35 187	1,8	0,7	2,6	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	30 840	2,8	1,5	4,3	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	30 378	2,4	1,6	4,1	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	24 301	3,0	3,2	6,3	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	58 856	2,1	1,9	4,2	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	27 963	2,6	1,4	4,1	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	82 535	2,7	2,7	5,6	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	39 620	2,7	4,1	7,2	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	34 085	2,6	1,1	3,8	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	33 307	2,9	3,1	6,3	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	145 550	1,6	1,5	3,2	<i>Tartu county</i>
Tartu	93 124	1,4	1,8	3,3	<i>Tartu</i>
Valga maakond	30 084	2,9	2,1	5,1	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	47 288	2,5	1,4	4,0	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	17 711	2,3	1,9	4,5	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	33 505	3,3	1,7	5,1	<i>Võru county</i>
Kokku	1 314 463	1,9	1,9	4,0	<i>Total</i>

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 3.07.2017
Registrations related to tobacco sales as of 3.07.2017

** sisaldab ka hulgimüügikohti - *includes wholesale points*

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 17. **Tubakatoodete müügikohtade arv 10 km² kohta***
Number of tobacco sales points per 10 km² *

	Pindala, km ² <i>Area in km²</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	4 333	1,9	2,7	4,9	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	36,1	61,1	102,9	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,4	0,7	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	0,9	0,6	1,5	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	11,2	6,8	18,6	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	15,2	6,2	22,1	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,3	0,2	0,5	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,3	0,2	0,5	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,3	0,3	0,6	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,3	0,3	0,7	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,3	0,2	0,5	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	0,5	0,5	1,0	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	32,8	51,3	88,8	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,3	0,1	0,4	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,3	0,4	0,7	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	0,8	0,7	1,5	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	32,3	42,6	78,2	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,4	0,3	0,8	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,3	0,2	0,5	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	27,3	22,7	53,3	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,5	0,2	0,7	<i>Võru county</i>
Kokku	43 433	0,6	0,6	1,2	<i>Total</i>

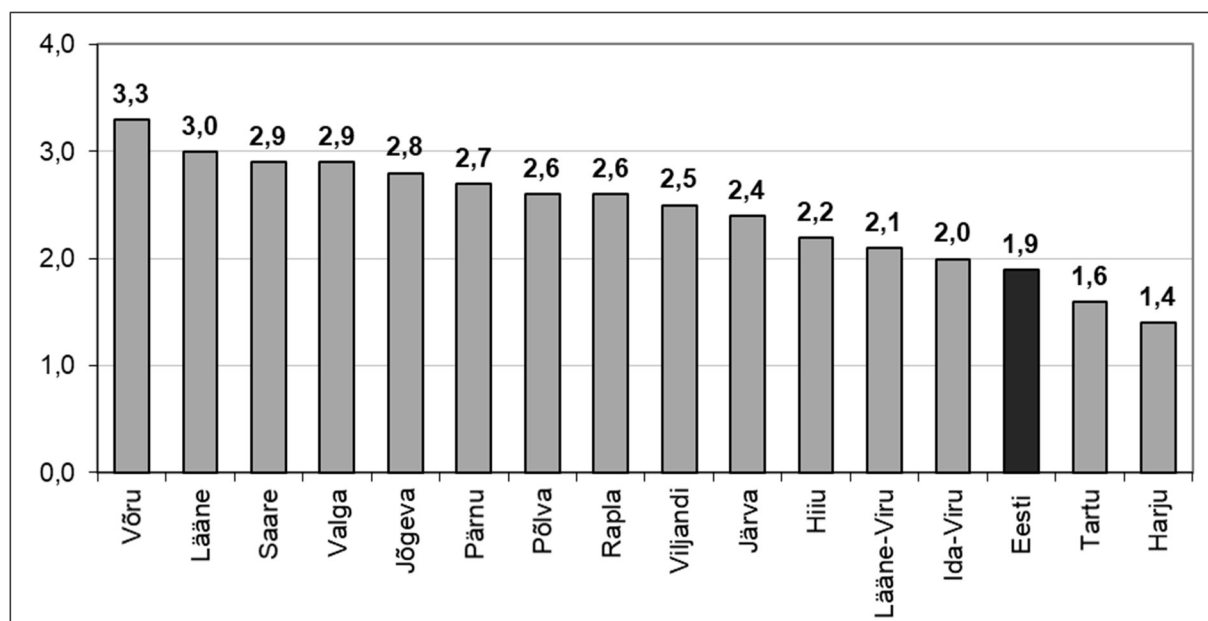
* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 3.07.2017
Registrations related to tobacco sales as of 3.07.2017

** sisaldab ka hulgimüügikohti - *includes wholesale points*

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

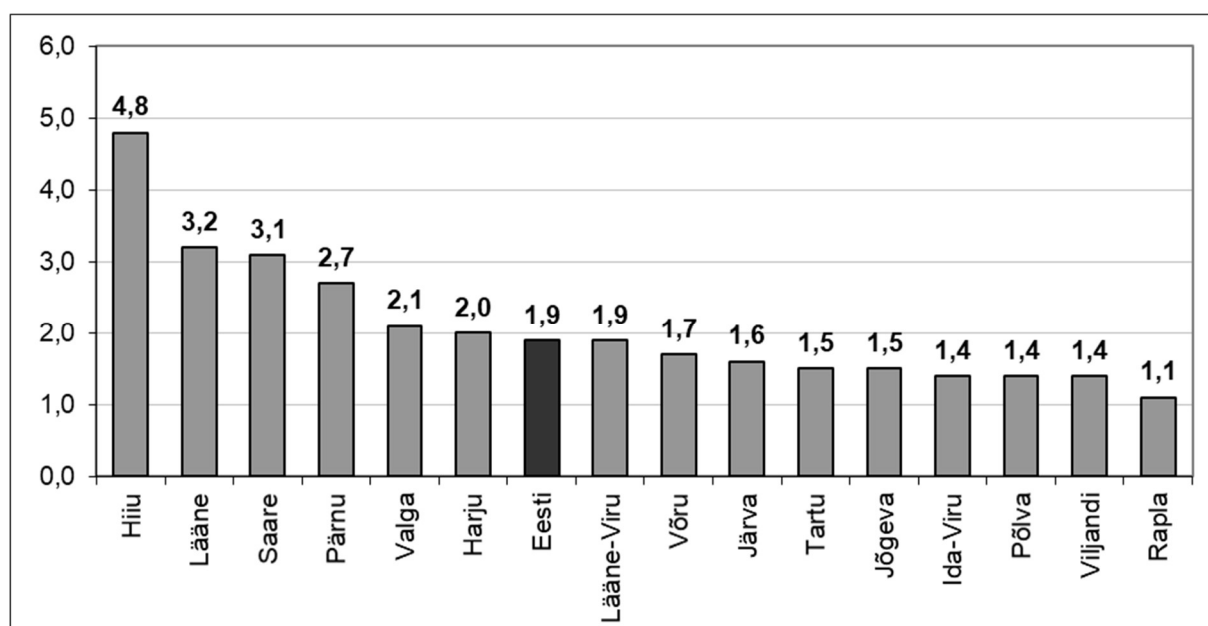
Joonis 7. **Tubakatoodete jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta***
Number of tobacco products retail sales points in counties per 1000 inhabitants*

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 3.07.2017
Registrations related to tobacco sales as of 3.07.2017

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register; Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities; Statistics Estonia

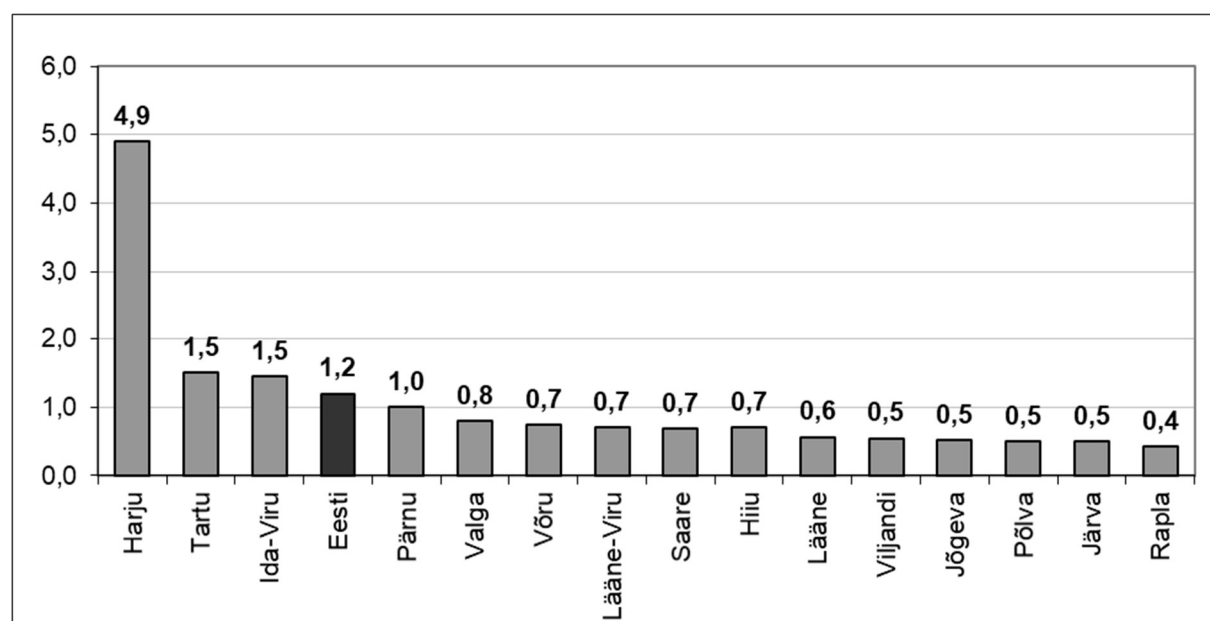
Joonis 8. **Tubakatooteid müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta***
Number of restaurants, pubs, cafe's etc selling tobacco products in counties per 1000 inhabitants*

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 3.07.2015
Registrations related to tobacco sales as of 3.07.2015

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 9. **Tubakatoodete müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta***
Number of tobacco products sales points in counties per 10 km²*

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 3.07.2017
Registrations related to tobacco sales as of 3.07.2017

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Suitsetamise üldnäitajad

General indicators of smoking

Tabel 18. **Suitsetavate meeste ja naiste osakaal 1979–2016 (küsitluste tulemused)***
Share of smoking men and women in 1979–2016 (survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

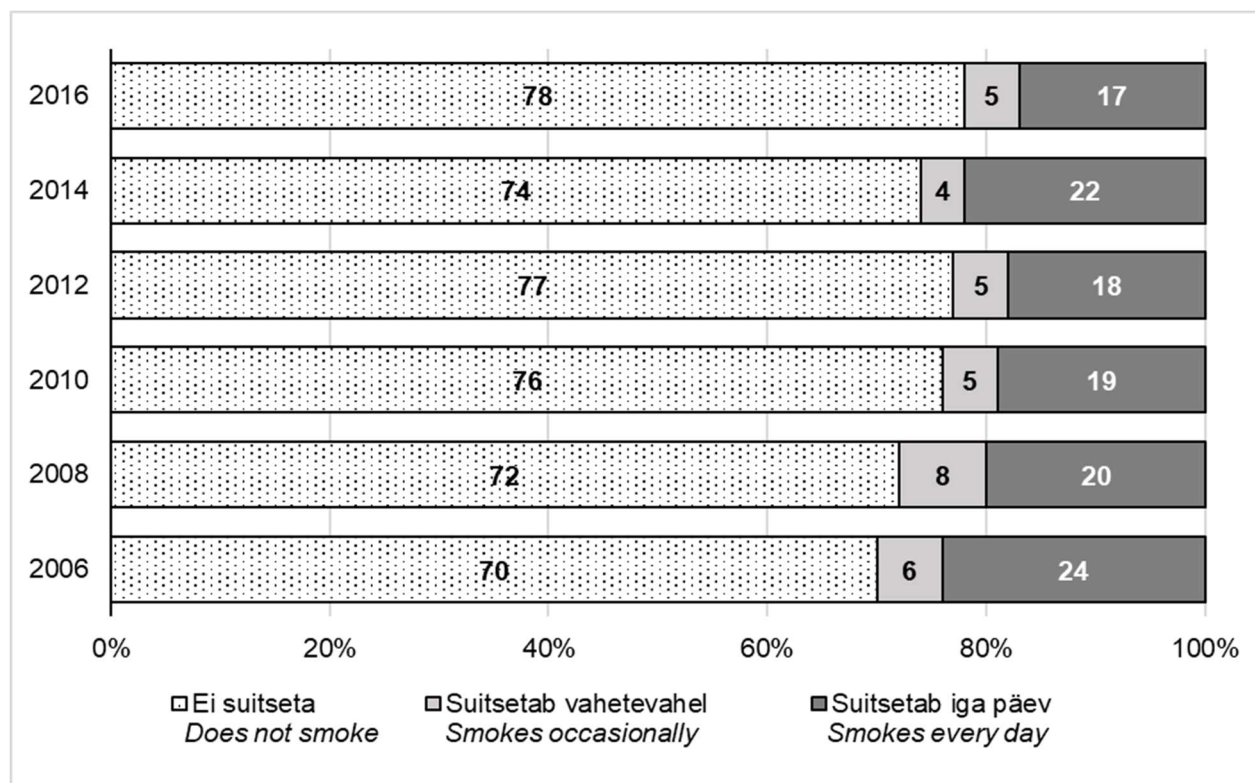
	1979	1989	1999	2006	2008	2010	2012	2014	2016	
Mehed	49	48	38	38	36	30	27	30	28	Men
Naised	18	19	20	22	20	20	18	20	17	Women
Elanikud kokku	34	34	29	30	28	24	23	26	22	Total inhabitants

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 10. **Suitsetamise levik Eesti elanike hulgas 2006–2016 (küsitluste tulemused)***
Smoking prevalence among Estonian inhabitants 2006–2016 (survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 19. Hinnangud oma tubakatoodete tarbimisele erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2016. a, küsitluse tulemused)
Assessments on consumption of tobacco products by different sociodemographic groups (2016 survey results)
 % vastanutest - % of respondents

		Ei suitseta üldse <i>Does not smoke</i>	Loobus suitsetamisest <i>Quitted smoking</i>	Suitsetab vahetevahel <i>Smokes occasionally</i>	Suitsetab iga päev <i>Smokes every day</i>	Tarbib suitsuvabu tubakatooteid <i>Consumes tobacco substitutes</i>		
Keskmiselt		74	3	5	17	1		<i>Average</i>
Regioon	Põhja-Eesti	75	2	4	17	2	North Estonia	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	76	1	4	18	1	Central Estonia	
	Kirde-Eesti	78	5	4	13	0	North-East Estonia	
	Lääne-Eesti	67	3	5	23	2	West Estonia	
	Lõuna-Eesti	73	4	7	16	0	South Estonia	
Rahvus	eestlased	72	4	6	17	1	Estonians	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	77	2	3	17	1	other nationalities	
Vanus	18–29	65	8	8	16	3	18–29	<i>Age</i>
	30–49	71	2	5	21	1	30–49	
	50–64	76	1	5	18	0	50–64	
	65–74	90	1	1	8	0	65–74	
Sugu	naised	82	1	5	12	0	women	<i>Gender</i>
	mehed	65	5	5	23	2	men	
Haridus	I taseme haridus	61	1	10	28	0	1 st level education	<i>Education</i>
	II taseme haridus	71	4	4	20	1	2 nd level education	
	III taseme haridus	82	3	4	10	1	3 rd level education	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 300	69	1	2	27	1	≤ 300	<i>Monthly disposable income per household member €</i>
	301–600	76	4	5	14	1	301–600	
	601–900	73	2	6	18	1	601–900	
	> 900	80	2	1	16	1	> 900	

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

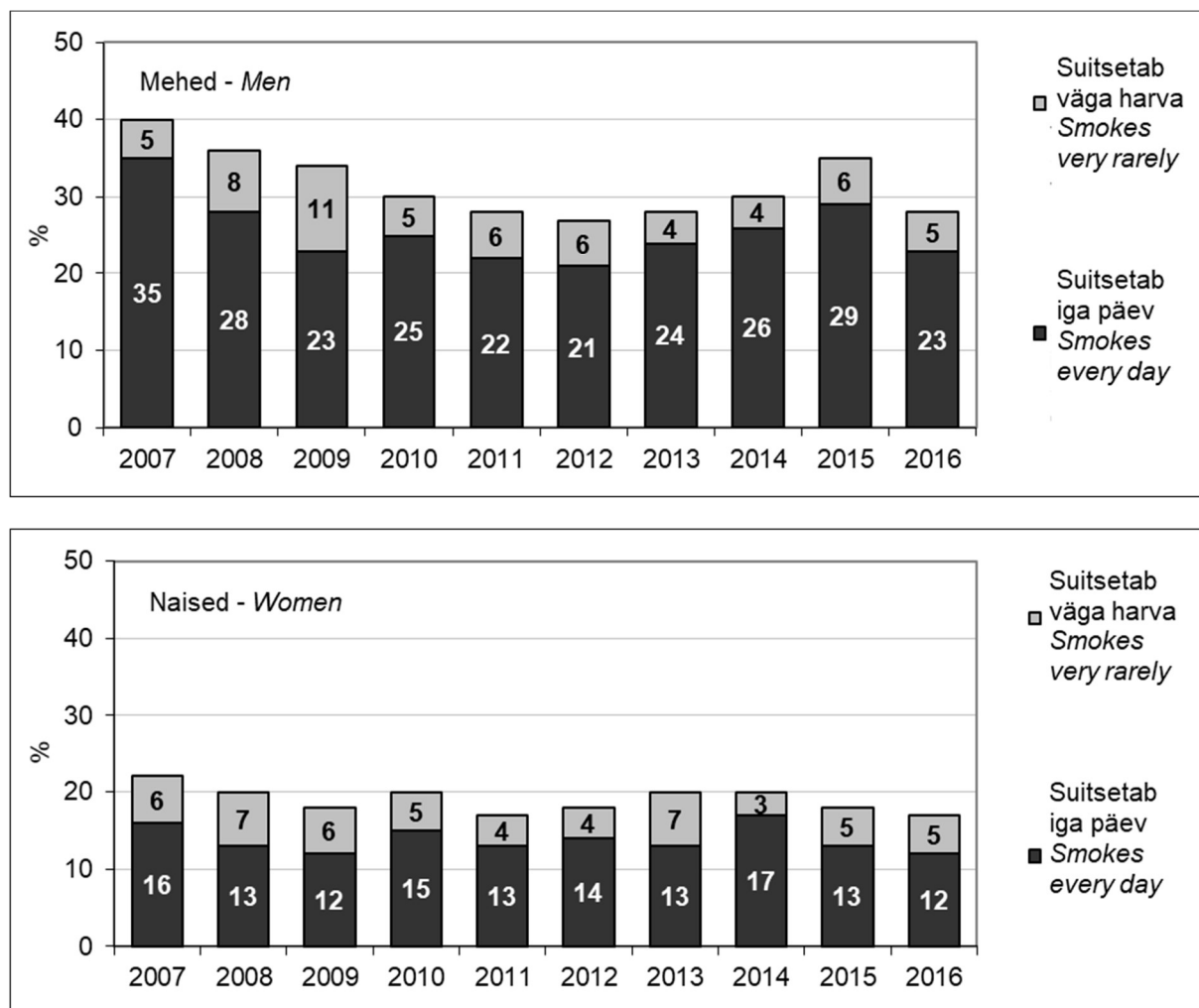
Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 11. **Meeste ja naiste jaotus suitsetamise sageduse järgi 2007–2016**
(küsitluste tulemused)*

Distribution of men and women by smoking activity in 2007–2016 (survey results)*

% vastanutest - % of respondents

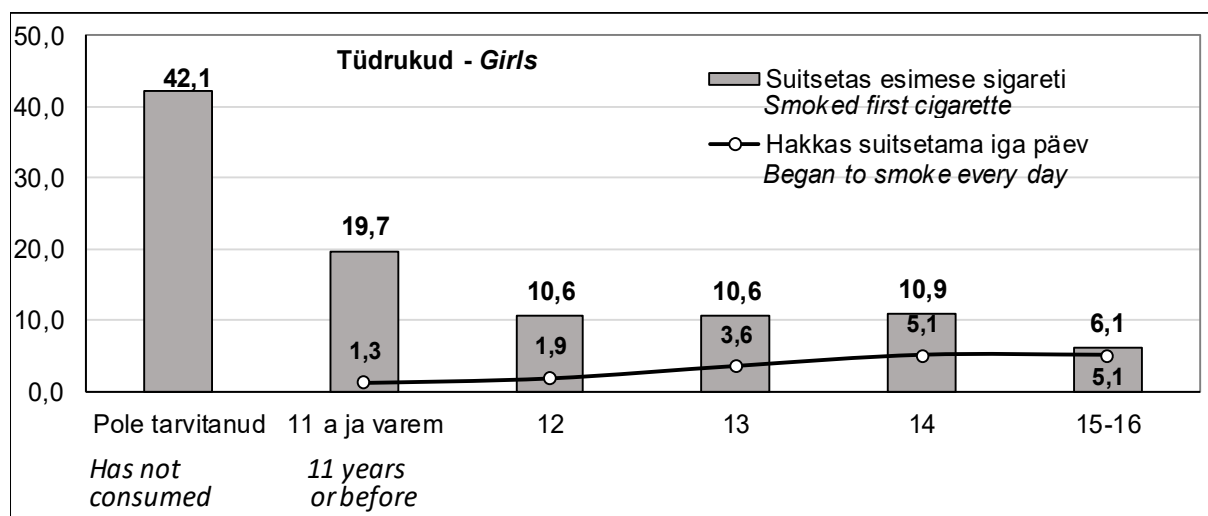
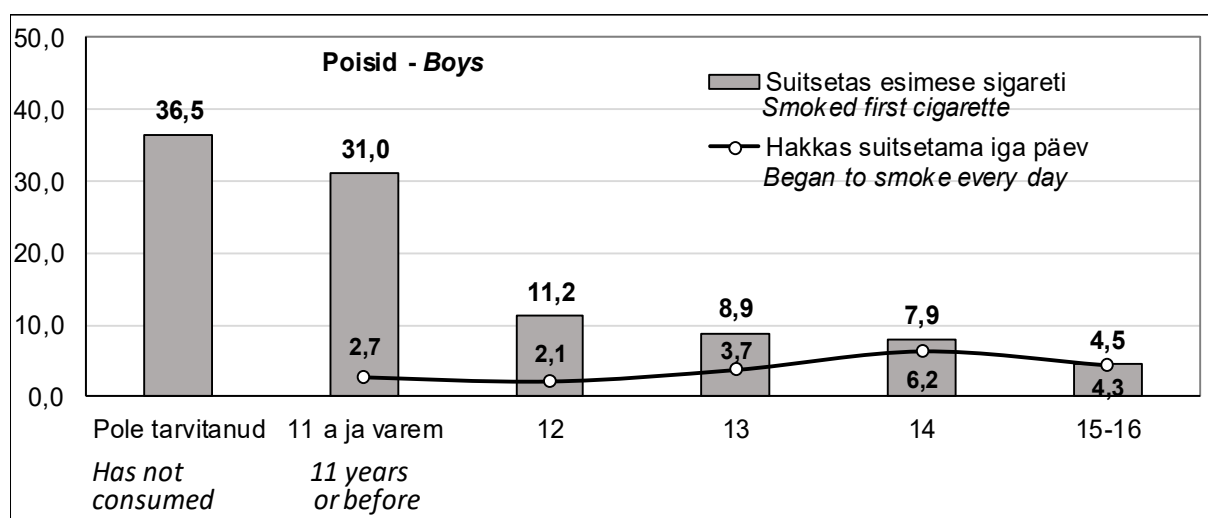
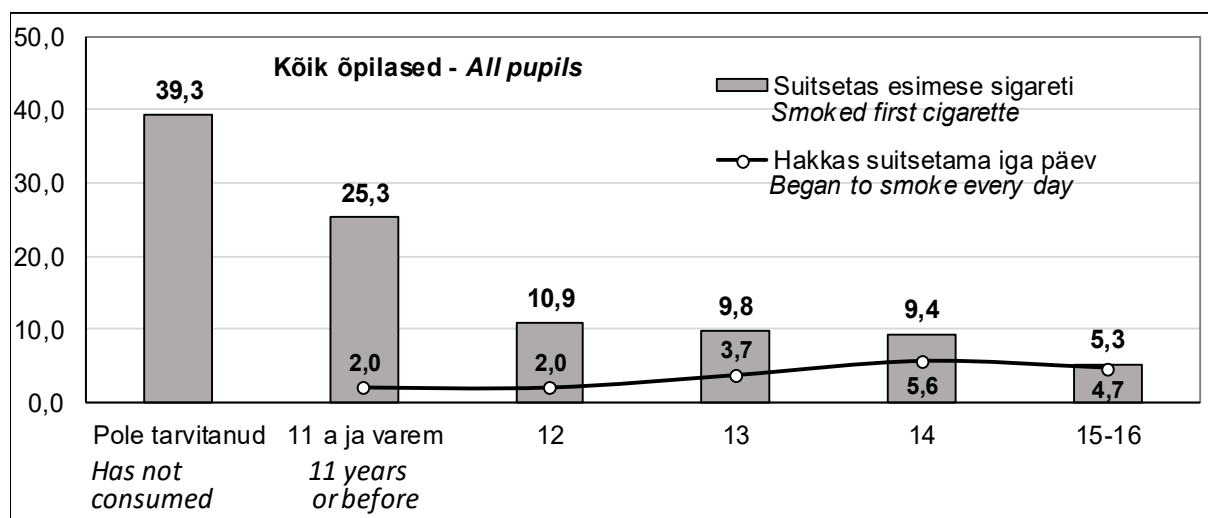

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 12. **Vanus, millal kooliõpilased suitsetasid esimese sigareti või hakkasid igapäevaselt suitsetama (2015. a küsitluse tulemus)**
Age at which schoolchildren smoked their first cigarette or began to smoke on a daily basis (2015 survey results)
 % 15–16-aastastest vastanutest - % of 15-16 years old respondents

Allikas: ESPAD 2015, Eesti Tervise Arengu Instituut
 Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Tabel 20. **Suitsetamise sagedus 15-16 aastaste poiste ja tüdrukute hulgas (küsitluste tulemused)**
Frequency of smoking among 15-16 years old boys and girls (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	1995	1999	2003	2007	2011	2015	
On suitsetanud 6 ja enam korda elus							Has smoked 6 or more times in life
Poisid	59	60	59	51	48	36	Boys
Tüdrukud	32	37	49	41	42	11	Girls
On suitsetanud 40 ja enam korda elus							Has smoked 40 or more times in life
Poisid	36	38	41	32	32	20	Boys
Tüdrukud	17	18	29	22	25	16	Girls
On suitsetanud vähemalt ühe sigareti päevas viimase 30 päeva jooksul							Has smoked at least one cigarette per day during last 30 days
Poisid	27	30	31	22	19	13	Boys
Tüdrukud	13	14	22	14	16	10	Girls

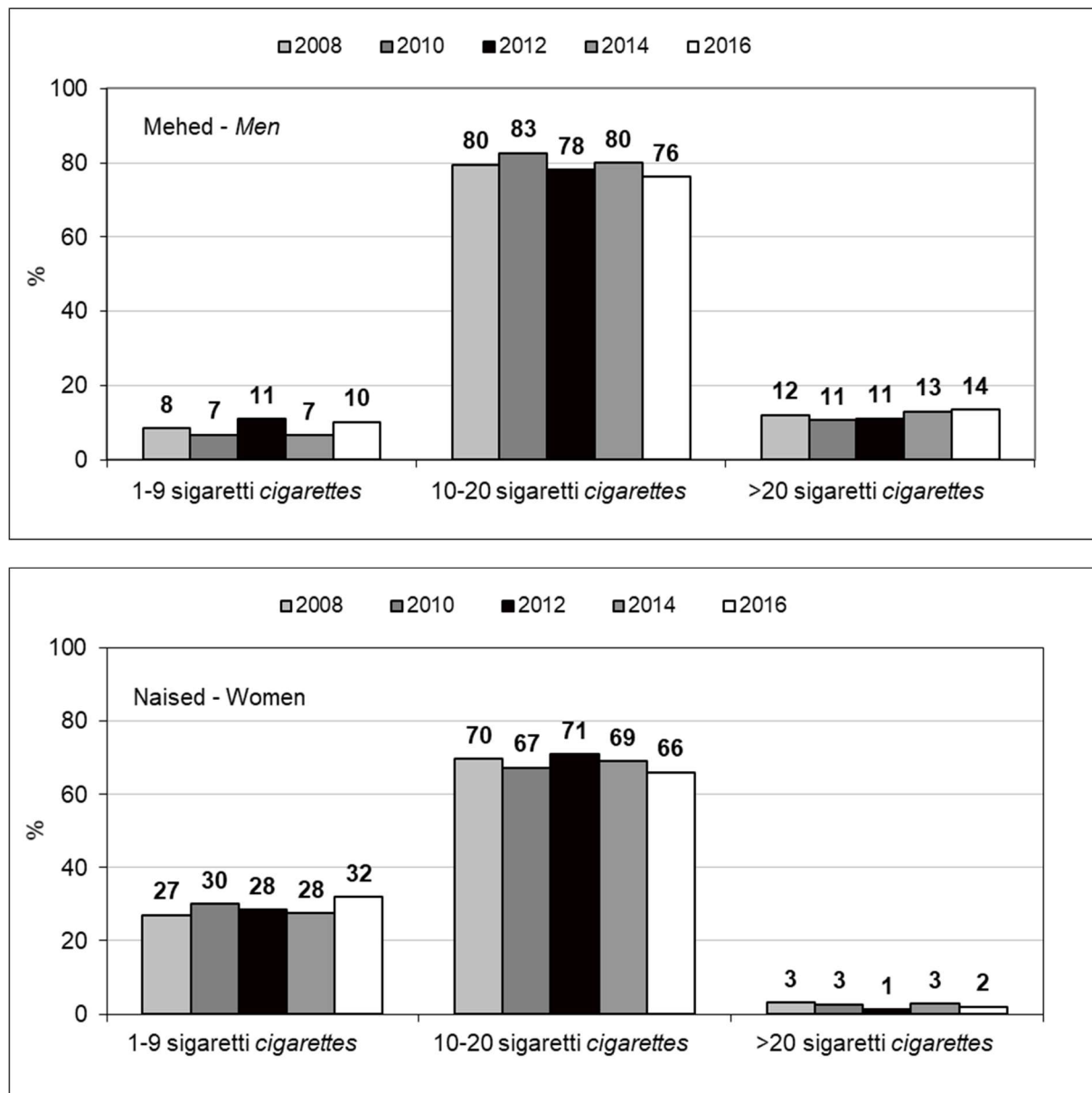
Allikas: ESPAD 2015, Eesti Tervise Arengu Instituut

Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Joonis 13. **Igapäevasuitsetajate jaotus päevas suitsetatud sigarettide/piibutäite arvu järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)***

Distribution of daily smokers by number of smoked cigarettes/pipefuls 2008–2016 (survey results)*

% igapäevasuitsetajatest - % of daily smokers

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 years old inhabitants

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringud 2008-2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population (2008-2016), National Institute for Health Development

Tabel 21. **Suitsetajate jaotus suitsetatud suitsuliigi ja soo järgi 2008–2016 (küsitluste tulemused)***
Distribution of smokers by type of smoked cigarettes and sex in 2008–2016 (survey results)*

% igapäevasuitsetajatest - % of daily smokers

	2008	2010	2012	2014	2016	
MEHED						MEN
Filtriga sigaretid	95	97	98	96	95	Filtered cigarettes
Filtrita sigaretid	8	5	4	4	3	Non-filtered cigarettes
Käsitsi keeratud sigaretid	2	8	4	6	8	Self-rolled cigarettes
Paberossid	0	1	1	1	2	Russian cigarettes
Sigarid	2	2	1	2	2	Cigars
Piibutäis	1	3	0	1	4	Pipe
NAISED						WOMEN
Filtriga sigaretid	98	98	98	100	98	Filtered cigarettes
Filtrita sigaretid	3	1	0	1	1	Non-filtered cigarettes
Käsitsi keeratud sigaretid	1	2	4	3	3	Self-rolled cigarettes
Paberossid	0	0	0	0	0	Russian cigarettes
Sigarid	1	2	0	0	0	Cigars
Piibutäis	1	0	0	0	0	Pipe
MEHED JA NAISED KOKKU						TOTAL MEN AND WOMEN
Filtriga sigaretid	96	97	98	98	97	Filtered cigarettes
Filtrita sigaretid	6	3	2	3	2	Non-filtered cigarettes
Käsitsi keeratud sigaretid	2	6	4	5	6	Self-rolled cigarettes
Paberossid	0	1	1	0	1	Russian cigarettes
Sigarid	2	2	1	1	1	Cigars
Piibutäis	1	2	0	0	3	Pipe

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 year old inhabitants

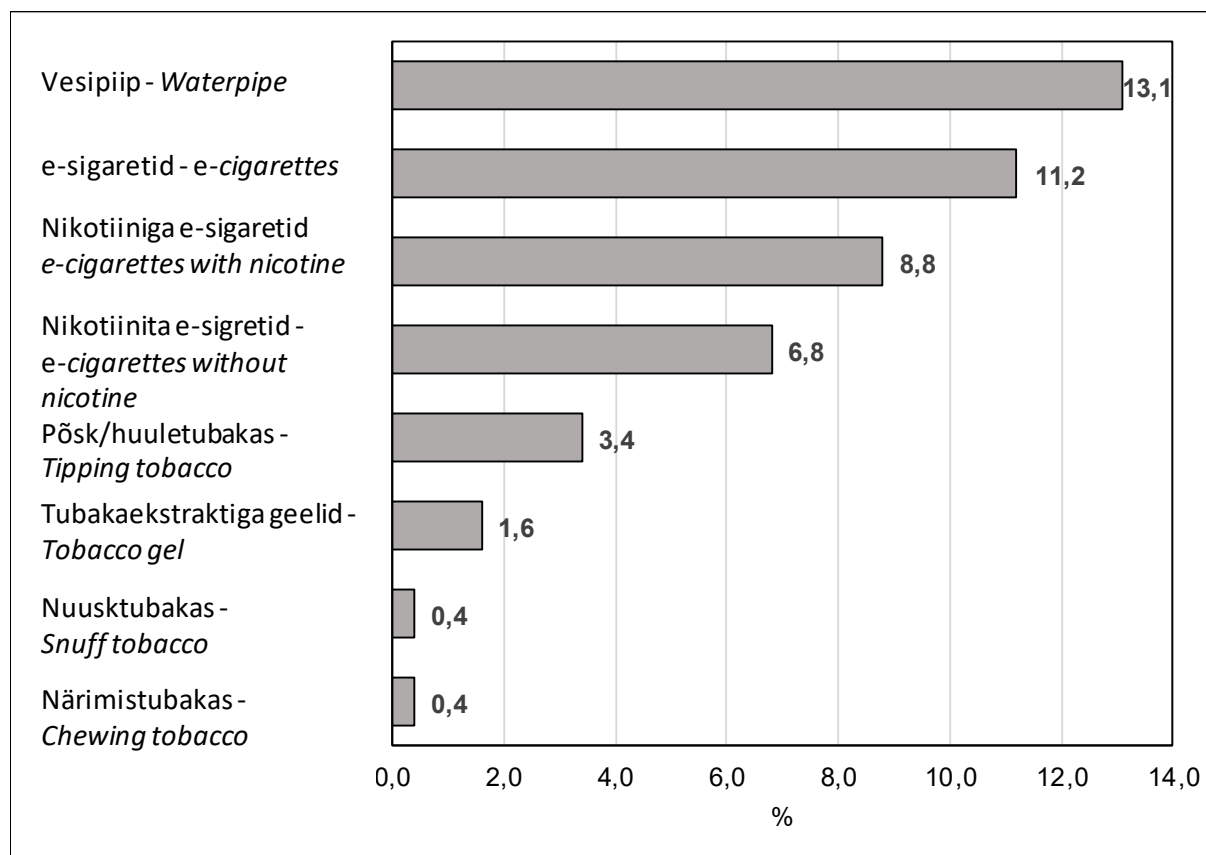
Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2016, National Institute for Health Development

Joonis 14. Viimase 12 kuu jooksul alternatiivseid tubakatooteid ja e-sigarette tarvitanute osakaal (2016. a, küsitluse tulemused)*

Share of respondents consuming other tobacco products and e-cigarettes in the last 12 months (2016 survey results)*

% vastanutest - % of respondents

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 years old inhabitants

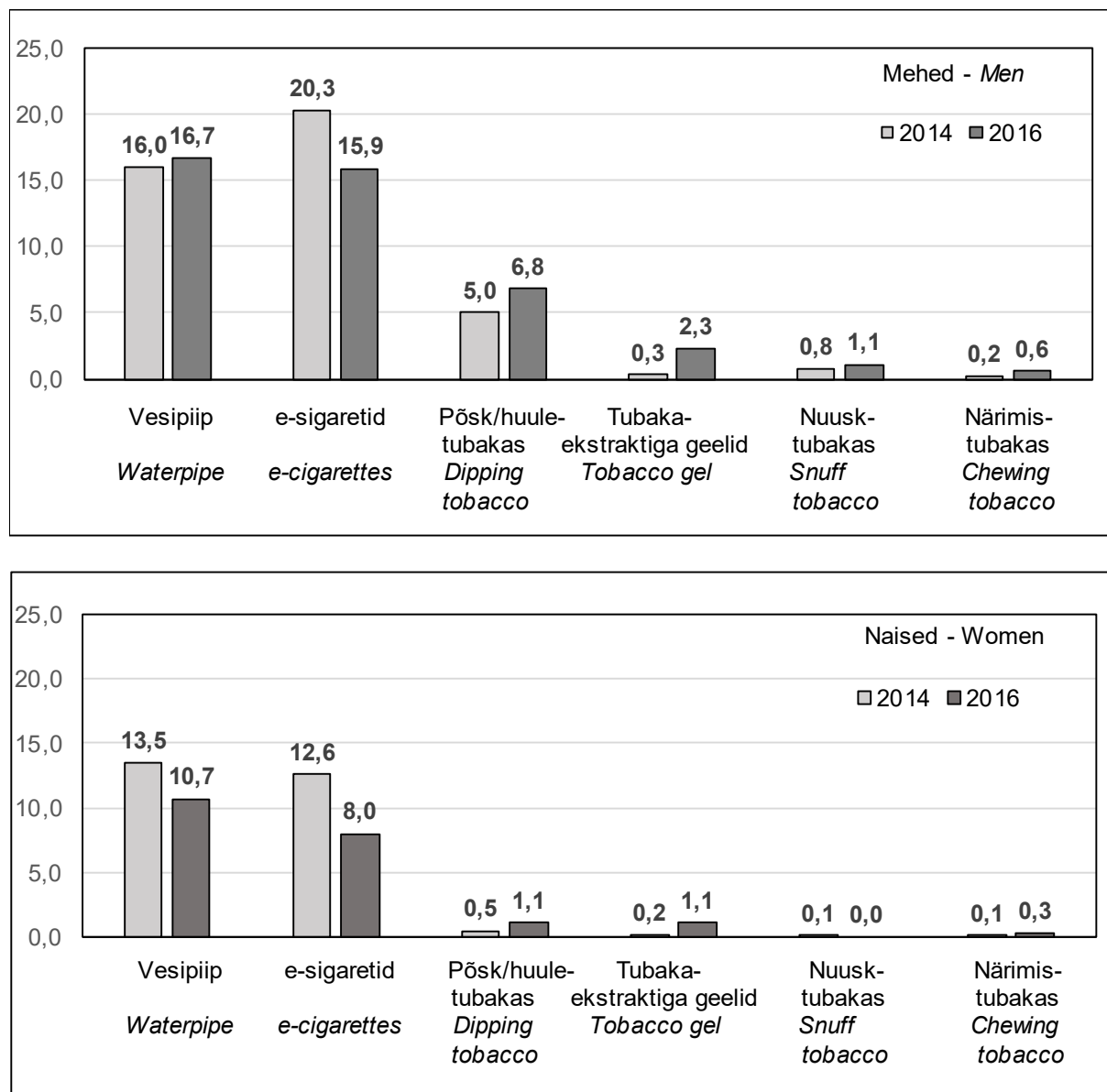
Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2016, National Institute for Health Development

Joonis 15. Viimase 12 kuu jooksul alternatiivseid tubakatooteid ja e-sigarette tarbinud meeste ja naiste osakaal 2014. ja 2016. aastal (küsitluste tulemused)*

Share of men and women smoking/consuming other tobacco products and e-cigarettes in 2014 and 2016 (survey results)*

% vastanutest - % of respondents

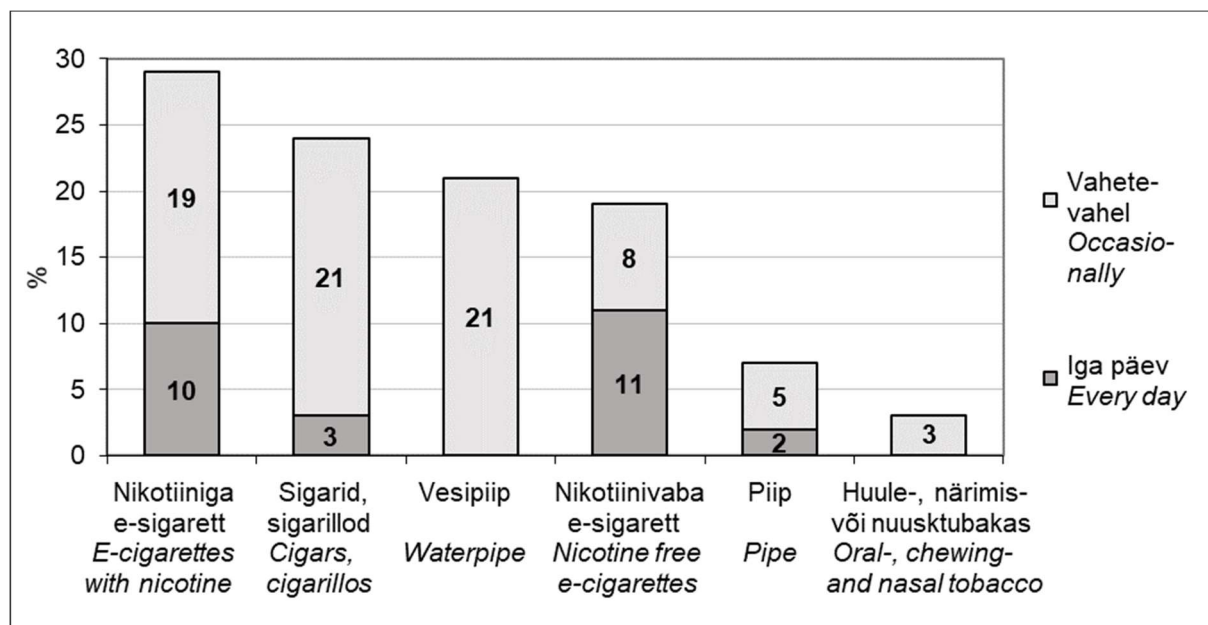

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 years old inhabitants

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016, Tervise Arengu Instituut

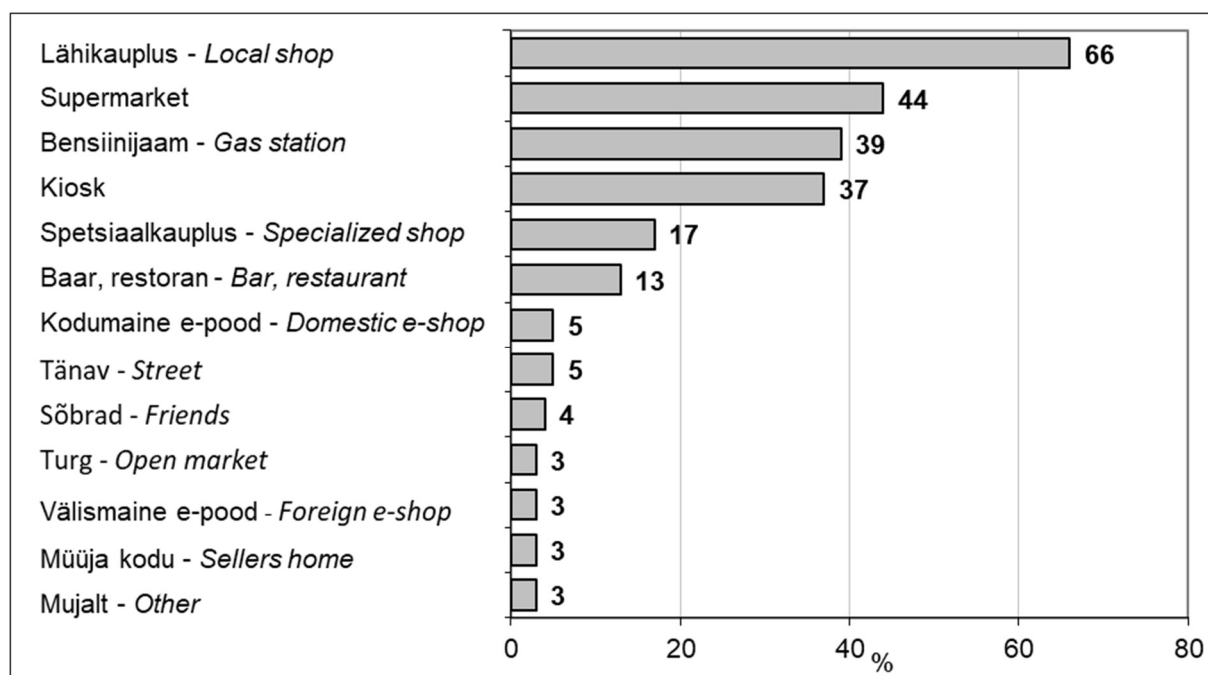
Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2016, National Institute for Health Development

Joonis 16. **Alternatiivsete tubakatoodete ja e-sigarettide tarbimise sagedus (2016. a, küsitluse tulemused)***
Frequency of consumption of other tobacco products and e-cigarettes (2016 survey results)*
 % suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants
 Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 17. **Tubakatoodete ostukohad (2016. a, küsitluse tulemused)***
Places for buying tobacco products (2016 survey results)*
 % suitsetajatest - % of smokers

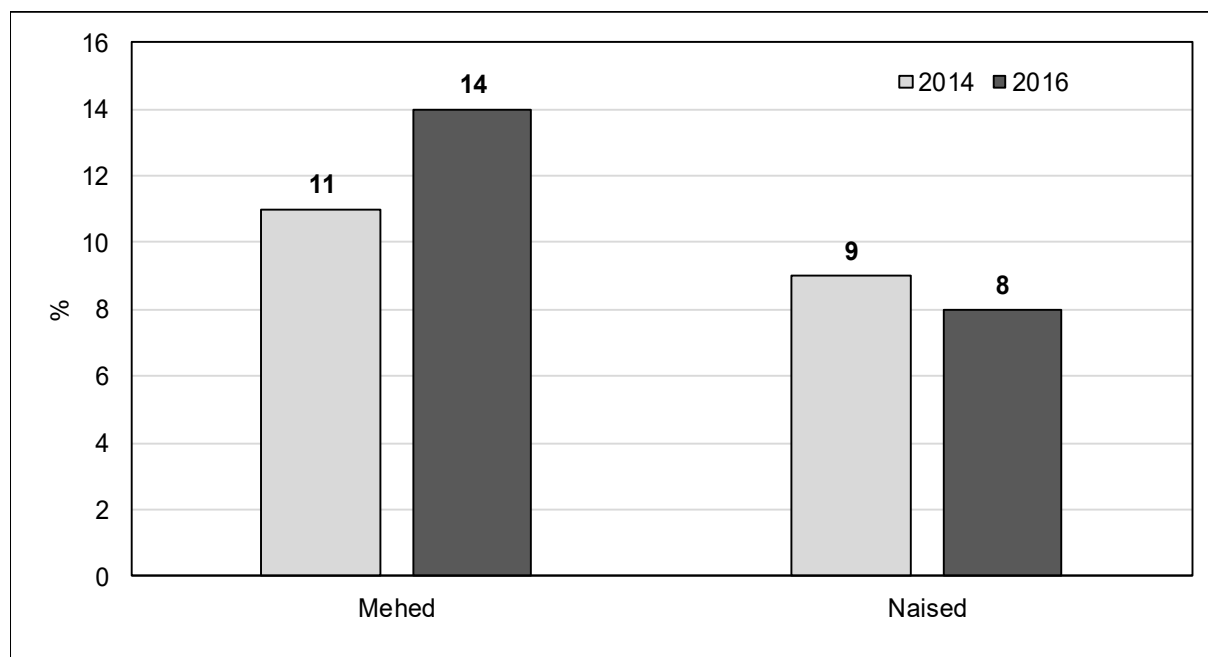
* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants
 Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 18. **Suitsetamisest loobunute osakaal meeste ja naiste hulgas 2014. ja 2016. aastal (küsitluste tulemused)***

Share of men and women who quit smoking in 2014 and 2016 (survey results)*

% suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

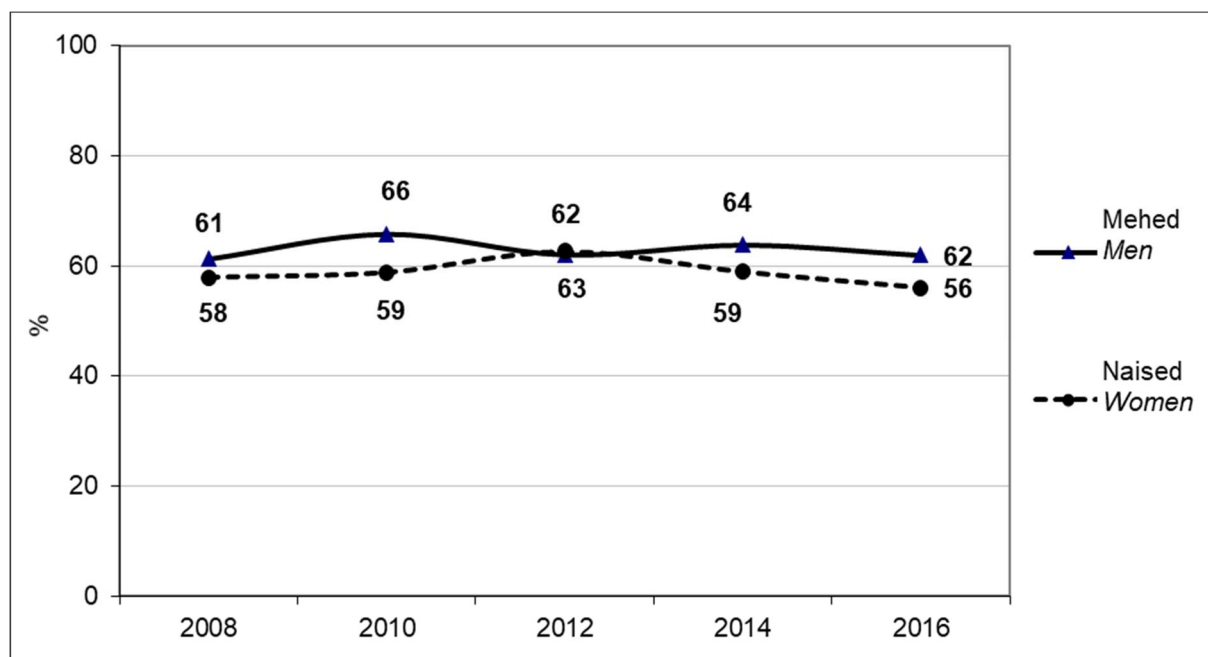
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 19. **Suitsetamisest loobuda tahtnud igapäevasuitsetajate osakaal 2008–2016 (küsitluste tulemused)***

Share of daily smokers who wanted to quit smoking in 2008–2016 (survey results)*

% igapäevasuitsetajatest - % of daily smokers

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 years old inhabitants

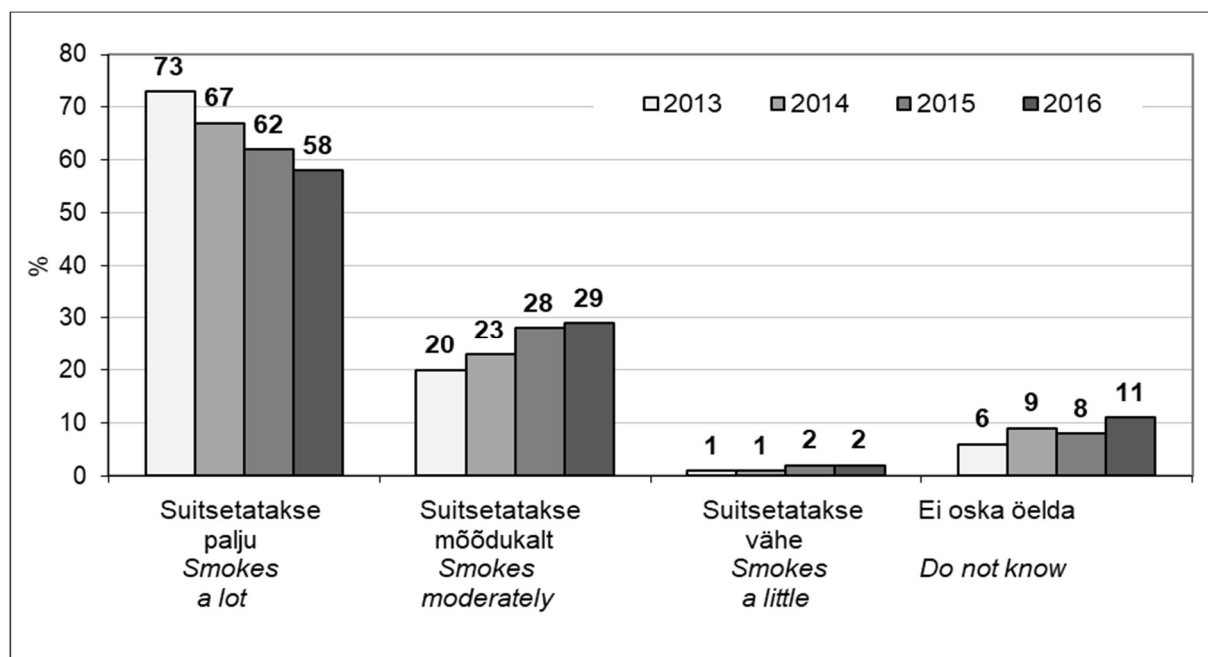
Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringud 2008-2016, Tervise Arengu Instituut

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population (2006-2016, National Institute for Health Development)

Joonis 20. **Elanike hinnangud eestimaalaste suitsetamisharjumuste kohta 2013-2016 (küsitluse tulemused)***

Inhabitants attitudes on Estonians' smoking habits 2013- 2016 (survey results)*

% vastanutest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Suitsetajate reageeringud sigarettide hinnatõusule (2016. a, küsitluse tulemused)***

Smokers' responses to rising cigarette prices (2016 survey results)*

% suitsetajatest - % of smokers

	Jah, kindlasti Yes, certainly	Mõnevõrra Somewhat	Ei No	Ei oska öelda Do not know	
Hakkan suitsetama odavamaid legaalseid sigaretimarke	18	15	49	18	<i>I am going to smoke cheaper (legal) cigarettes</i>
Hakkan suitsetama illegaalseid sigarette	23	9	45	23	<i>I am going to smoke illegal cigarettes</i>
Vähendan sigarettide kogust	14	37	32	17	<i>I am going to reduce the number of cigarettes</i>
Proovin loobuda suitsetamisest	18	30	27	25	<i>I am going to try quit smoking</i>
Hakkan ostma suitsetamistubakat, et endale ise sigarette teha	13	7	40	40	<i>I am going to smoke self-rolled cigarettes</i>
Hakkan suitsetama nikotiiniga e-sigarete	7	6	46	41	<i>I am going to smoke e-cigarettes with nicotine</i>
Hakkan suitsetama nikotiinivabu e-sigarette	1	5	64	30	<i>I am going to smoke nicotine free e-cigarettes</i>

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

3.2. Sigarettide ostmine välismaalt

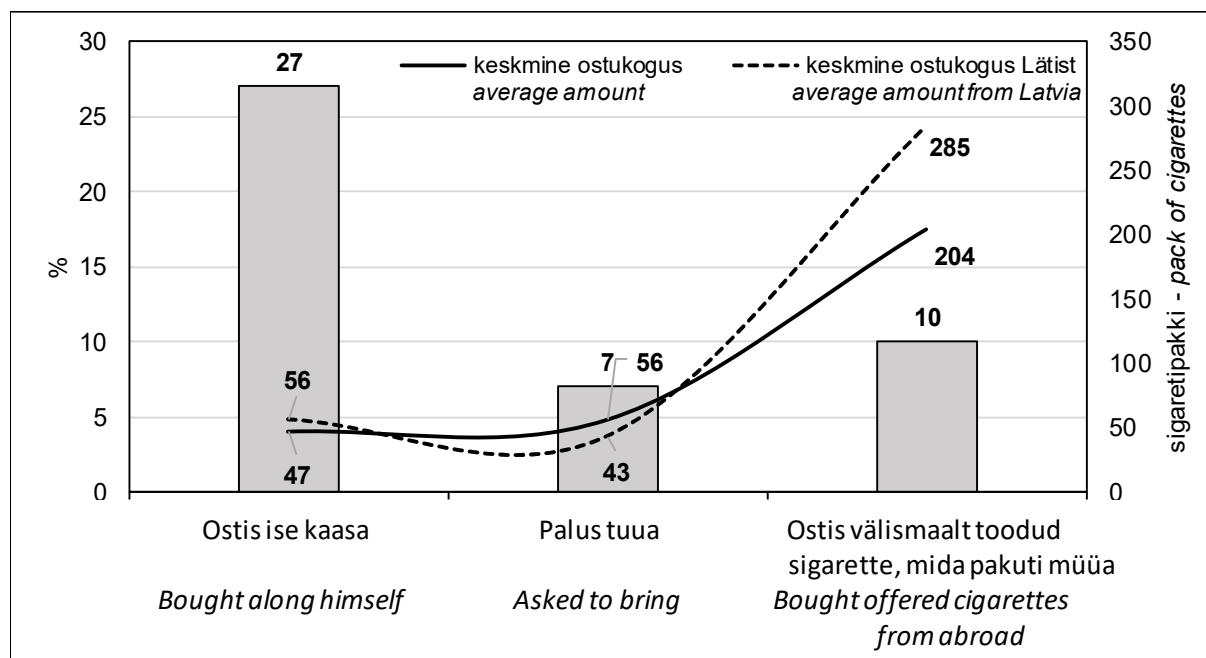
Buying cigarettes from abroad

Tabel 23. **Sigarettide ostmine välismaalt 2006–2016** (küsitluste tulemused)
Buying cigarettes from abroad 2006–2016 (survey results)
 % suitsetajatest - % of smokers

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ostis ise sigarette	24	27	24	14	20	23	16	9	13	17	27	<i>Bought cigarettes itself</i>
Ostis teiste toodud sigarette	20	23	24	25	31	33	31	9	12	14	17	<i>Bought cigarettes delivered by others</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

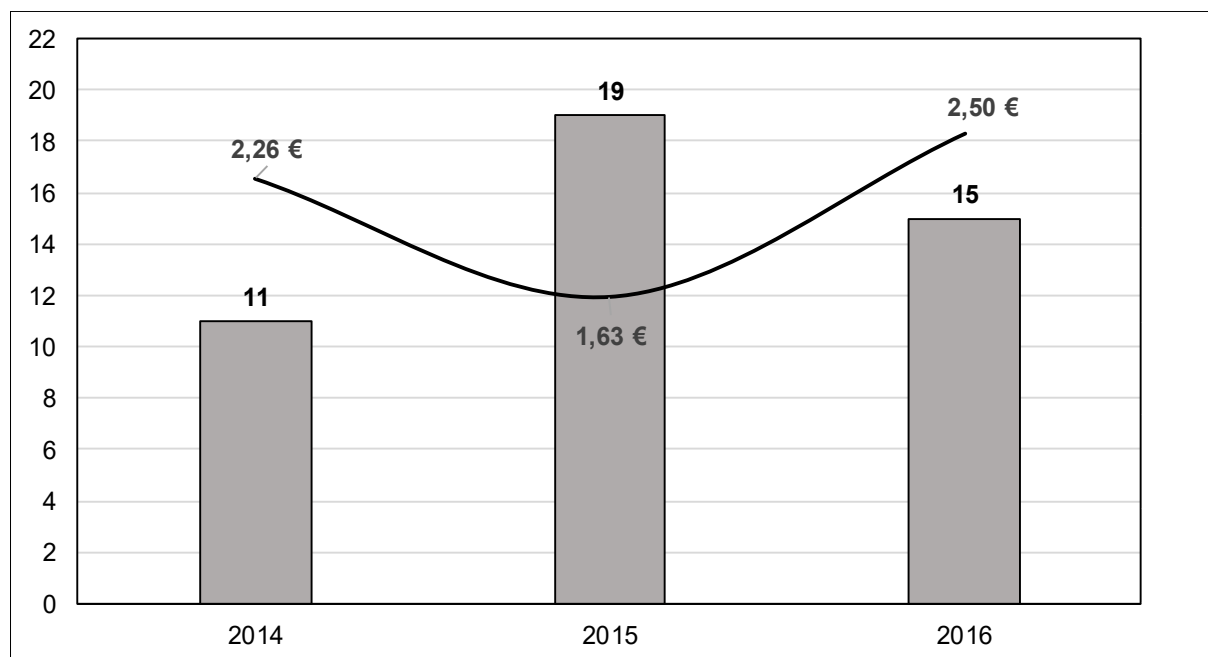
Joonis 21. **Sigarettide ostmine välismaalt ja aastased ostukogused (2016. a, küsitluse tulemused)**
Buying cigarettes from abroad and sales volumes per year (2016 survey results)*
 % suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 22. **Välismaalt novembris ostetud sigaretipakkide keskmine kogus ja hind**
(küsitluste tulemused)
Average amount and price of cigarette packages bought from abroad (survey results)*

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

3.3. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine

Consumption of legal and illegal cigarettes

Tabel 24. **Sigarettide tarbimine 2005–2016***
Consumption of cigarettes 2005–2016
sigaretti elaniku kohta - *cigarettes per capita*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Legaalsed sigaretid	1292	1561	1564	1765	1356	1201	1334	1326	1213	1267	1233	1210	Legal cigarettes
Illegaalsed sigaretid	490	453	454	512	513	491	476	491	350	330	292	289	Illegal cigarettes
Kokku	1782	2015	2019	2277	1870	1692	1810	1817	1563	1597	1525	1499	Total

* legaalsete sigarettide puhul on arvesse võetud laovarud, samuti on maha lahutatud turistide orienteeruv tarbimine (10%)
as to legal cigarettes, warehouse stock is taken into account and tourists estimated consumption is deducted (10%)

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

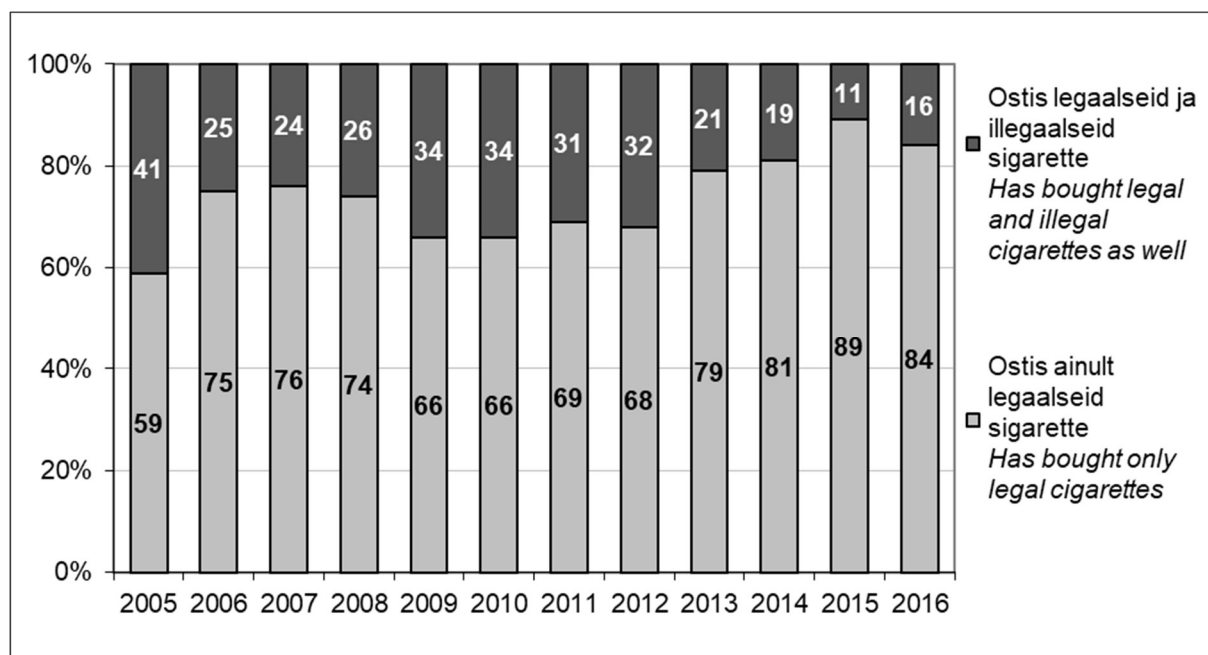
Tabel 25. **Sigarettide tarbimine 2005–2016****Consumption of cigarettes 2005–2016*sigaretti täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *cigarettes per capita aged 15 and over*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Legaalsed sigaretid	1529	1841	1840	2075	1598	1419	1581	1574	1441	1508	1469	1443	<i>Legal cigarettes</i>
Illegaalsed sigaretid	580	535	534	602	606	580	564	582	416	389	348	345	<i>Illegal cigarettes</i>
Kokku	2109	2376	2374	2677	2204	1999	2145	2156	1857	1897	1817	1788	<i>Total</i>

* legaalsete sigarettide puhul on arvesse võetud laovarud, samuti on maha lahutatud turistide orienteeruv tarbimine (10%)
 as to legal cigarettes, warehouse stock is taken into account and tourists estimated consumption is deducted (10%)

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 23. **Legaalsete ja illegaalsete sigarettide ostmine 2005–2016 (küsitluste tulemused)****Purchases of legal and illegal cigarettes 2005–2016 (survey results)**% suitsetajatest - *% of smokers** Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - *18-74 years old inhabitants*

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 26. **Illegaalsete sigarettide ostupõhjused 2005–2016** (küsitluste tulemused)
Reasons to purchase illegal cigarettes 2005–2016 (survey results)

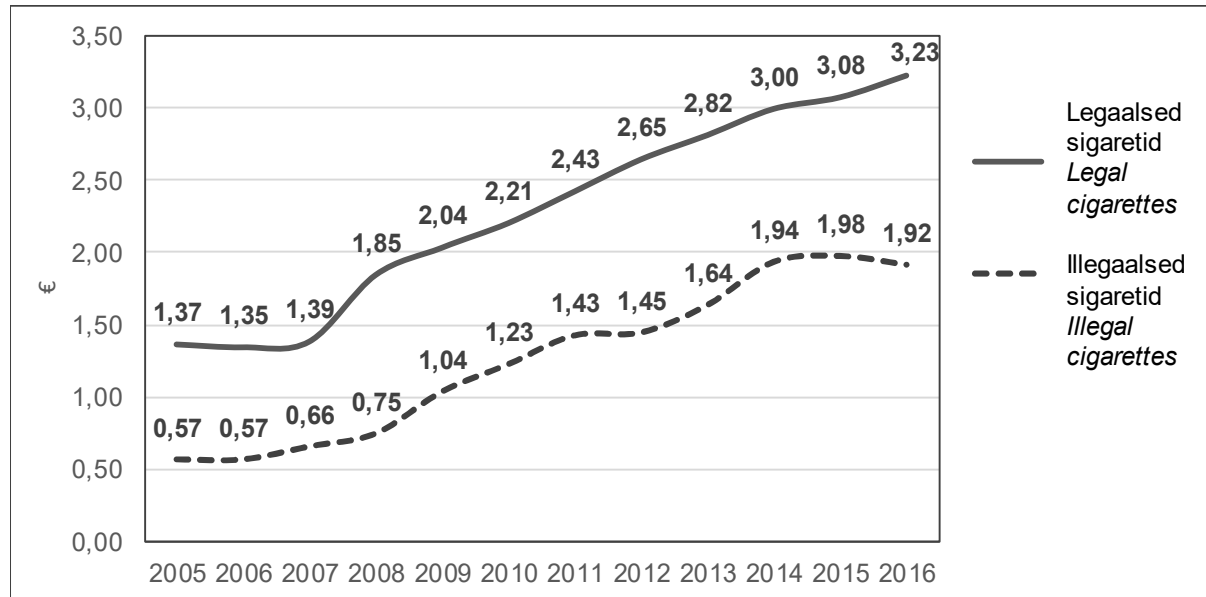
% illegaalsete sigarettide ostjatest, kes pidasid neid põhjuseid oluliseks
 % of illegal cigarettes buyers who considered these reasons important

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
On odavam	98	95	96	100	99	100	97	100	99	100	85	98	<i>Is cheaper</i>
On kergesti kättesaadavad	70	73	58	39	61	53	48	72	62	60	75	61	<i>Is easily accessible</i>
Sigareti mark ei ole legaalselt saadaval	46	45	40	38	36	44	51	33	32	28	18	25	<i>This brand is not legally available</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 24. **Legaalsete ja illegaalsete sigarettide paki keskmine hind 2005–2016**
 (küsitluste tulemused)
Average price of legal and illegal cigarette pack 2005–2016 (survey results)
 €

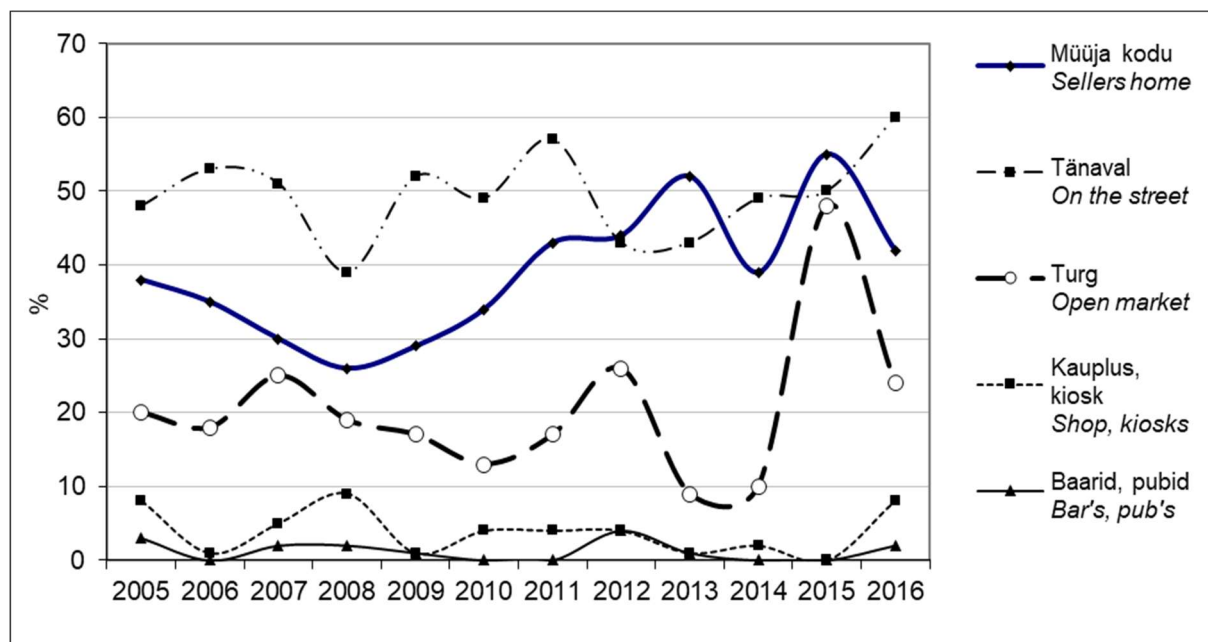

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 25. **Illegaalsete sigarettide ostukohad 2005–2016 (küsitluste tulemused)***Purchasing places of illegal cigarettes 2005–2016 (survey results)*

% illegaalsete sigarettide ostjatest - % of buyers of illegal cigarettes

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 27. **Illegaalsete sigarettide ostmise sagedus 2005–2016 (küsitluste tulemused)***Frequency of buying illegal cigarettes 2005–2016 (survey results)*

% suitsetajatest - % of smokers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ostis pidevalt	14	9	8	7	10	9	8	13	5	3	3	3	Bought often
Ostis vahetevahel	16	7	8	6	9	19	13	12	5	8	3	10	Bought sometimes
Ostis väga harva	11	9	8	13	15	6	10	7	11	8	5	3	Bought very rarely

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 28. Illeaalsete sigarettide kaubanduse maht ja arvestuslik maksukaotus 2005–2016
Volume of illegal cigarettes trade and calculated loss of tax revenues 2005–2016

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Salasigarettide turg	mln € million €	19	18	20	26	36	40	45	47	38	42	38	37	Market of illegal cigarettes
Laekumata aktsiis ja käibemaks	mln € million €	27	25	25	42	52	57	61	69	58	59	53	54	Outstanding excise and VAT
Salasigarettide kogused	mln sigaretti million cigarettes	670	610	610	690	690	660	640	650	460	430	380	380	Quantity of illegal cigarettes

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 29. Tolli poolt kinni peetud illegaalsed sigaretid 2005–2016
Illegal cigarettes seized by customs 2005–2016
 miljon sigaretti - million cigarettes

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Kinni peetud sigaretid	11,3	5,3	6,2	6,3	13,1	6,4	13,9	17,4	11,3	20,6	14,5	11,5	Seized cigarettes

Allikas: Maksu- ja Tolliamet

Source: Estonian Tax and Customs Board

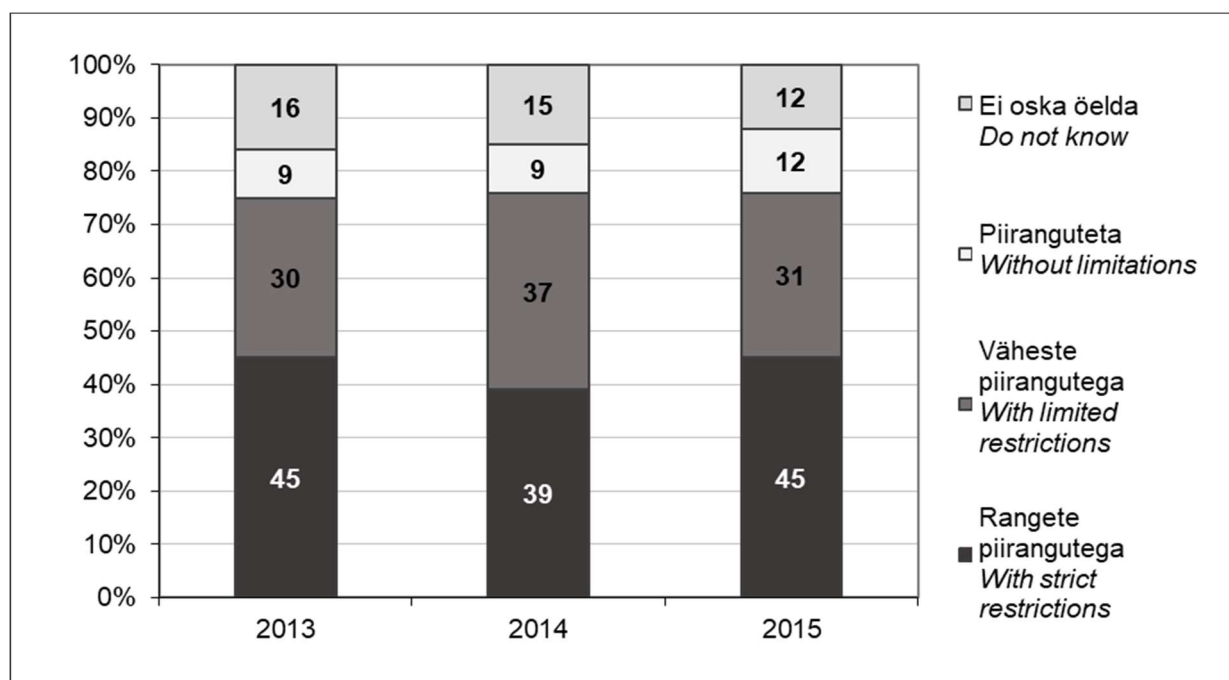
4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy

Joonis 26. **Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika 2013-2015**
(küsitluste tulemused)*

Inhabitants attitudes on how the Estonian national tobacco policy 2013-2015 should look like (survey results)*

% vastanutest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 30. **Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika (erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes; 2015. a, küsitluse tulemused)**
Assessment of what should be the Estonian national tobacco policy (by different sociodemographic groups; 2015 survey results)
 % vastanutest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		12	31	45	12		<i>Average</i>
Regioon	Põhja-Eesti	12	35	45	8	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	1	36	38	25	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	25	17	50	8	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	5	32	55	8	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	12	28	42	17	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	11	34	49	6	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	19	21	53	6	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	11	24	40	25	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	10	36	42	13	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	10	36	42	13	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	17	20	53	9	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	14	30	54	2	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	9	34	48	9	<i>30–49</i>	
	50–64	13	31	36	20	<i>50–64</i>	
	65–74	15	24	44	17	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	8	29	52	11	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	17	33	38	12	<i>men</i>	
Haridus	I tase	18	35	27	20	<i>I level</i>	<i>Education</i>
	II tase	13	27	49	11	<i>II level</i>	
	III tase	7	33	53	7	<i>III level</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 300	20	20	46	14	≤ 300	<i>Monthly disposable income per household member €</i>
	301–500	11	27	51	11	301–500	
	501–800	11	31	41	17	501–800	
	> 800	6	48	43	3	> 800	
Tubakatoodete tarbimine	suitsetajad	24	37	23	16	<i>smokers</i>	<i>Consumption of tobacco</i>
	vahetevahel suitsetajad	14	32	35	19	<i>occasional smokers</i>	
	suitsetamisest loobunud	20	54	26	0	<i>ex-smokers</i>	
	mittesuitsetajad	7	28	55	10	<i>non-smokers</i>	

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - *18-74 years old inhabitants*

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. **Elanike hinnangud sellele, kuidas peaks riik reguleerima e-sigarettide valdkonda (2015 küsitluse tulemused)****Inhabitants attitudes on how the government should regulate the field of e-cigarettes**(2015 survey results)**

% vastanutest - % of respondents

	Nõus Agree	Ei ole nõus Do not agree	Ei oska öelda Do not know	
E-sigaretid tuleb maksustada aktsiisiga analoogselt tavaliste sigarettidega	57	15	28	<i>E-cigarettes have to be taxed with an excise duty like conventional cigarettes</i>
E-sigarettide tarvitamine tuleks keelata suitsetamiseks keelatud kohtades	63	11	26	<i>The use of e-cigarettes should be prohibited in non-smoking places</i>
E-sigarettidele peaks kehtestama erinõuded (koostisosade sisaldus, sh tervisele ohtlike kemikalide kasutamise keeld, pakendimärgistus)	75	5	20	<i>Special requirements should be imposed on e-cigarettes (content of ingredients, incl. ban on using hazardous chemicals for health, labeling etc.)</i>
E-sigarettide kaugmüük tuleb keelustada	50	17	33	<i>Distance selling of e-cigarettes should be prohibited</i>

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 years old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

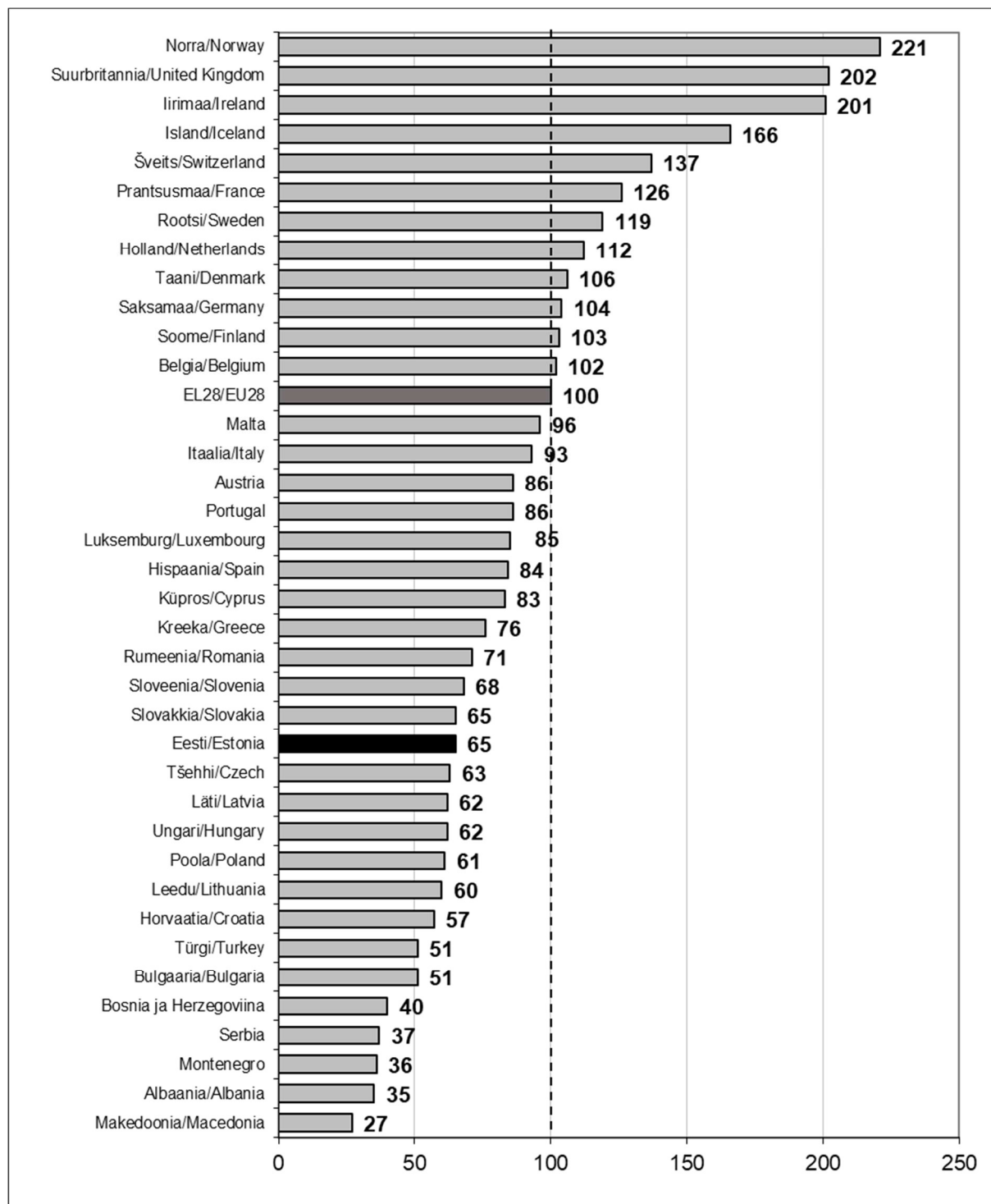
Source: Estonian Institute of Economic Research

6. Tubakatoodete müügi ning tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia

Joonis 27. **Tubakatoodete hinnatase Euroopa riikides 2017. aastal** (EL28 = 100)

Price level of tobacco products in European countries 2017 (EU28 = 100)

Allikas: Statista.com
Source:

Tabel 32. **Sigarettide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa Liidu riikides***
Excise duties and value added tax (VAT) of cigarettes in EU countries*

	Fikseeritud määr 1000 sigareti kohta <i>Specific excise per 1000 cigarettes</i>	Proportsionaalne määr sigareti jaehinnast <i>Ad valorem as of retail selling price</i>	Miinimumaktsiis 1000 sigareti kohta <i>Minimum excise duty per 1000 cigarettes</i>	Käibemaks VAT	
	€	%	€	%	
EL minimum aktsiisimäär	-	-	90.00	-	<i>EU's minimum level</i>
Iirimaa	288.22	9,50	307.61	23	<i>Ireland</i>
Suurbritannia	224.95	16,50	-	20	<i>UK</i>
Prantsusmaa	48.75	49,70	210.00	20	<i>France</i>
Holland	166.46	5,00	-	21	<i>The Netherlands</i>
Soome	45.50	52,00	211.50	24	<i>Finland</i>
Rootsi	158.45	1,00	-	25	<i>Sweden</i>
Taani	158.80	1,00	-	25	<i>Denmark</i>
Belgia	42.67	45,84	168.46	21	<i>Belgium</i>
Malta	107.00	23,40	165.00	18	<i>Malta</i>
Austria	50.00	39,00	134.69	20	<i>Austria</i>
Hispaania	24.70	51,00	128.65	21	<i>Spain</i>
Portugal	88.20	17,00	127.97	23	<i>Portugal</i>
Küpros	55.00	34,00	121.50	19	<i>Cyprus</i>
Kreeka	82.50	26,00	117.50	23	<i>Greece</i>
Luksemburg	18.39	46,65	113.95	17	<i>Luxemburg</i>
Sloveenia	68.82	21,18	106.00	22	<i>Slovenia</i>
Poola	48.16	31,41	97.90	23	<i>Poland</i>
Saksamaa	98.20	21,69	157.10	19	<i>Germany</i>
Slovakkia	59.50	23,00	91.00	20	<i>Slovakia</i>
Rumeenia	75.09	14,00	94,94	19	<i>Romania</i>
Ungari	52.57	25,00	90.86	27	<i>Hungary</i>
Eesti	63.50	30,00	104.98	20	<i>Estonia</i>
Läti	50.68	25,00	85.00	21	<i>Latvia</i>
Tšehhi	52.55	27,00	95.11	21	<i>Czech Republic</i>
Horvaatia	36.64	36,00	89.40	25	<i>Croatia</i>
Leedu	50.68	25,00	85.00	21	<i>Lithuania</i>
Bulgaaria	51.64	27,00	85.90	20	<i>Bulgaria</i>
Itaalia	17.88	51,03	-	22	<i>Italy</i>

* Seisuga 01.01.2017
 As of 01.01.2017

Allikas: European Commission, Indirect taxation and tax administration
 Source: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/excise_duties/tobacco_products/rates/excise_duties-part_iii_tobacco_en.pdf

Tabel 33. **Premium sigarettide paki hinnad Euroopa Liidu riikides***
Retail price of premium cigarette pack in EU countries

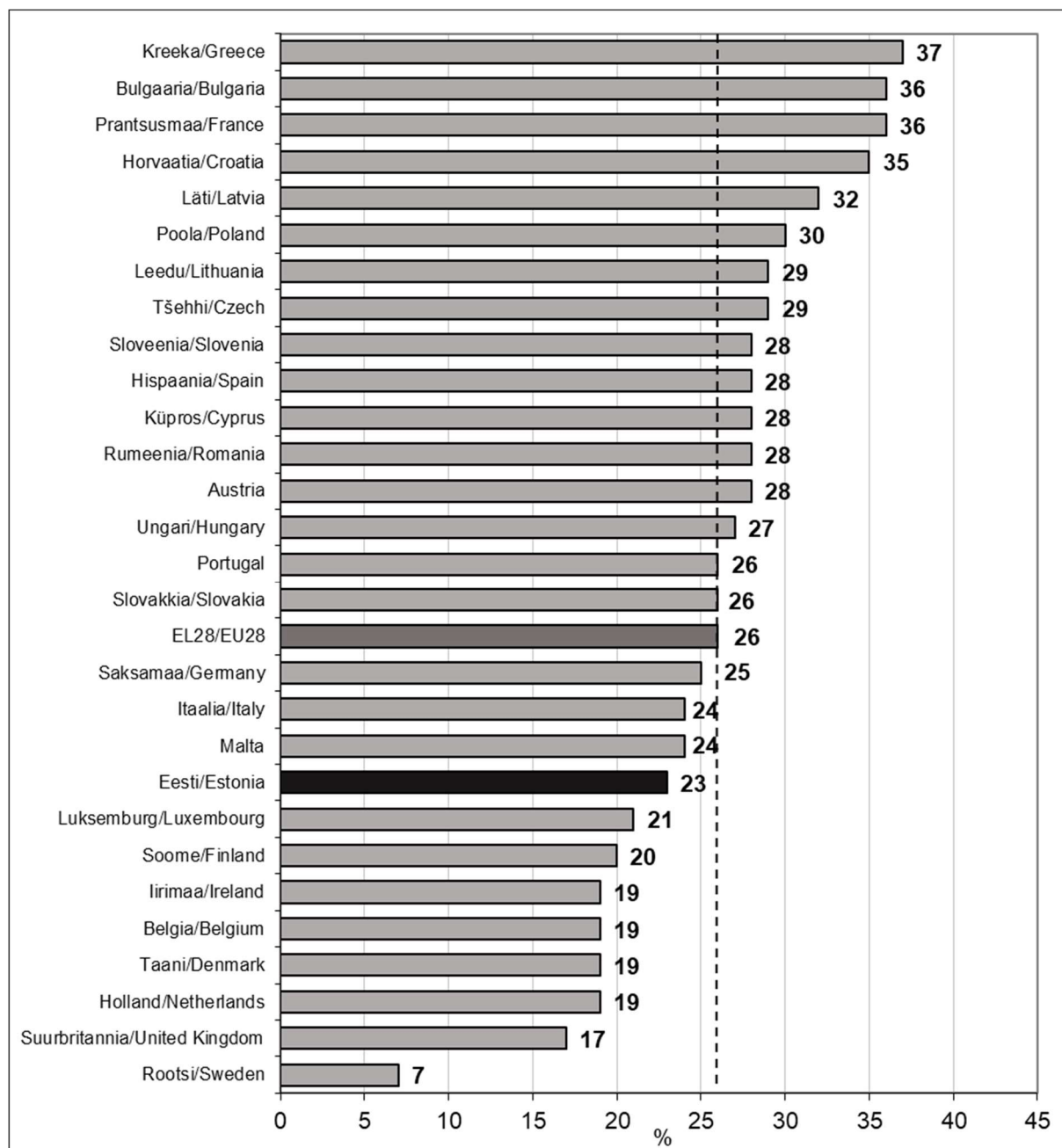
€

Riik	Hind - Price	Country
Suurbritannia	10.74	United Kingdom
Iirimaa	9.92	Ireland
Prantsusmaa	6.15	France
Itaalia	5.99	Italy
Holland	5.82	Netherlands
Luksemburg	5.87	Luxembourg
Belgia	5.55	Belgium
Soome	5.44	Finland
Taani	5.42	Denmark
Saksamaa	5.27	Germany
Malta	4.83	Malta
Austria	4.39	Austria
Hispaania	4.26	Spain
Küpros	4.22	Cyprus
Portugal	4.22	Portugal
Kreeka	3.69	Greece
Sloveenia	3.43	Slovenia
Eesti	3.35	Estonia
Rumeenia	3.35	Romania
Ungari	3.32	Hungary
Slovakkia	3.25	Slovakia
Tšehhi Vabariik	3.25	Czech Republic
Läti	3.17	Latvia
Poola	3.05	Poland
Horvaatia	2.95	Croatia
Leedu	2.89	Lithuania
Bulgaaria	2.52	Bulgaria

* Seisuga august 2017
 As of August 2017

Allikas: Statista.com
 Source:

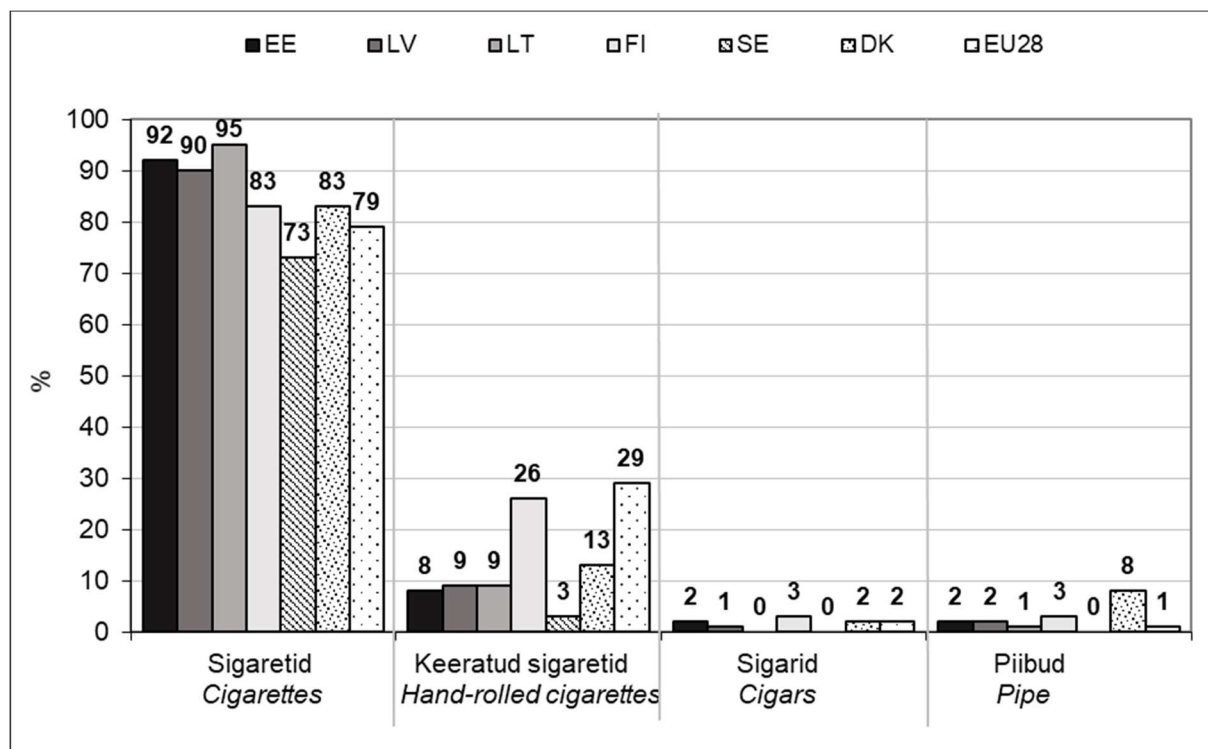
Joonis 28. **Suitsetajate osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)***
Share of smokers in EU countries (2017 survey results)*

* Sigarette, sigareid, sigarillosid või piipu suitsetavad elanikud alates 15 eluaastast
Inhabitants aged 15+ smoking cigarettes, cigars, cigarillos or pipes

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 29. **Erinevate tubakatoodete tarvitamine regulaarsete suitsetajate hulgas Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)***
Average usage of various tobacco products by regular smokers in Estonia, neighboring countries and in EU (2017 survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

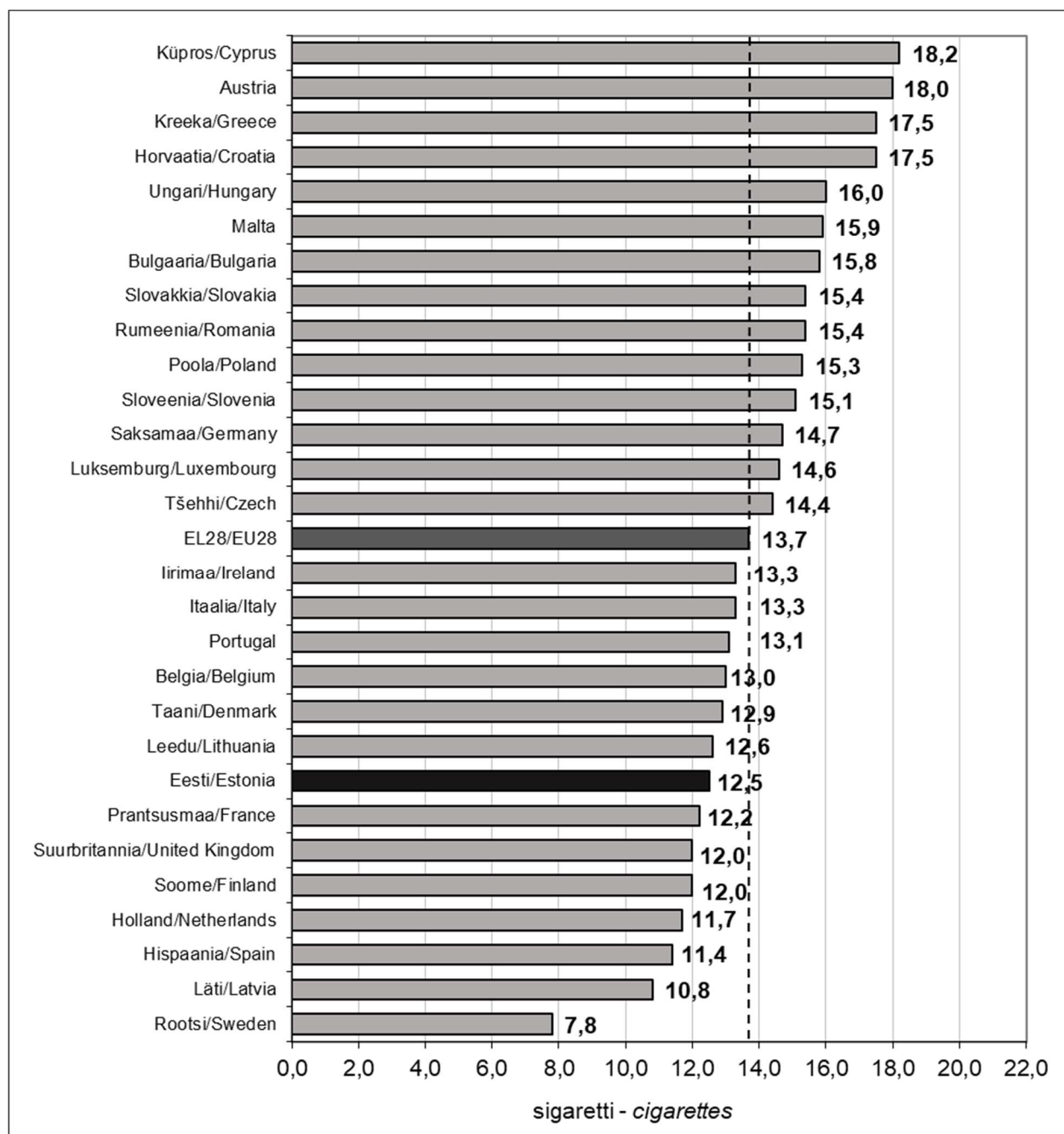
* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 30. **Keskmine suitsetatud sigarettide arv päevas suitsetaja kohta Euroopa Liidu riikides (2017. a. küsitluse tulemused)***

Average number of daily smoked cigarettes per smoker in European Union (2017 survey results)*

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

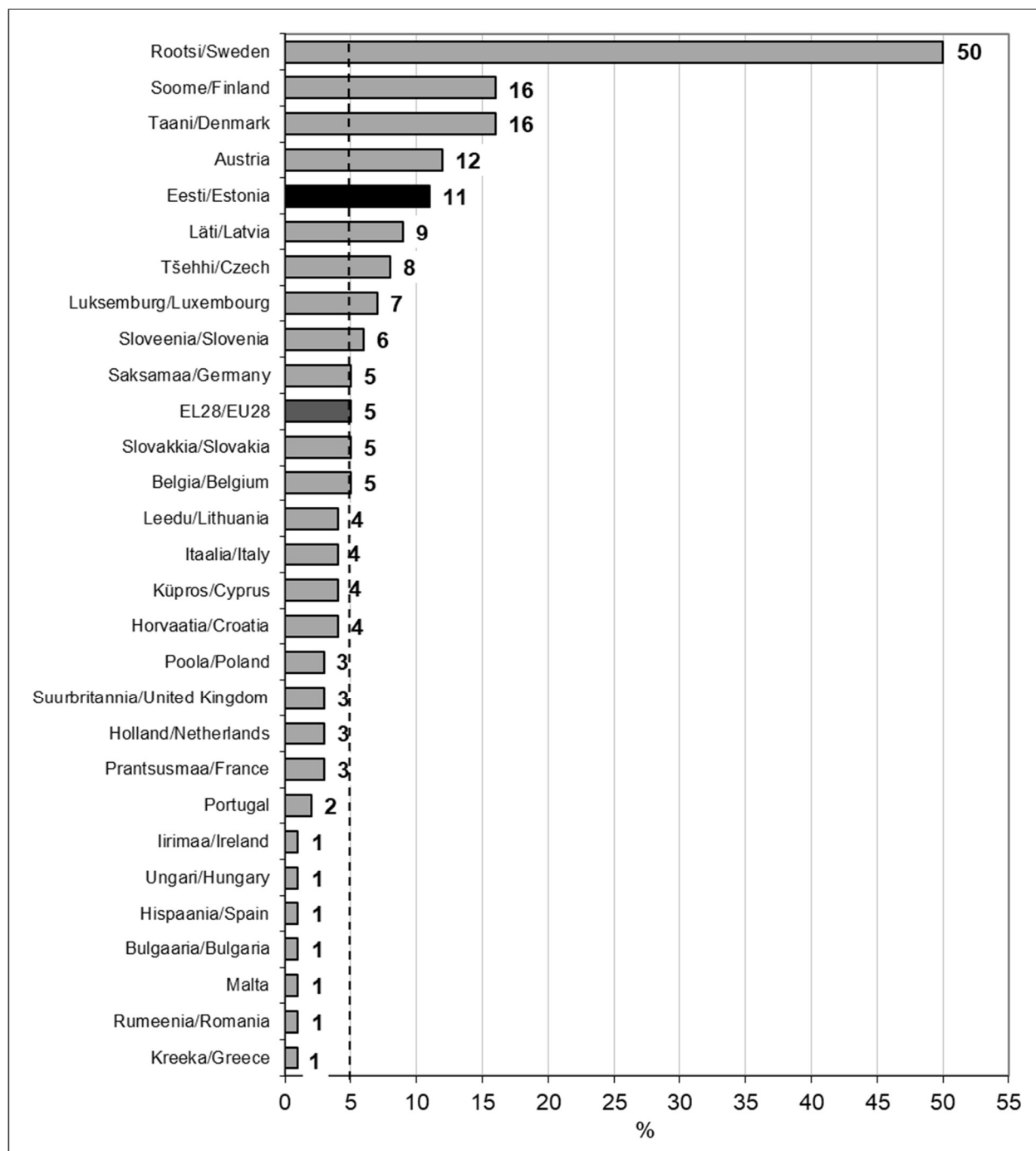
Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017

Source:

Joonis 31. **Huule-, närimis- ja nuusktubakat kunagi proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a küsitluse tulemused)***

Share of people who have ever tried oral (snus)-, chewing- and nasal tobacco (snuff) in EU countries (2017 survey results)*

% vastanutest - % of respondents

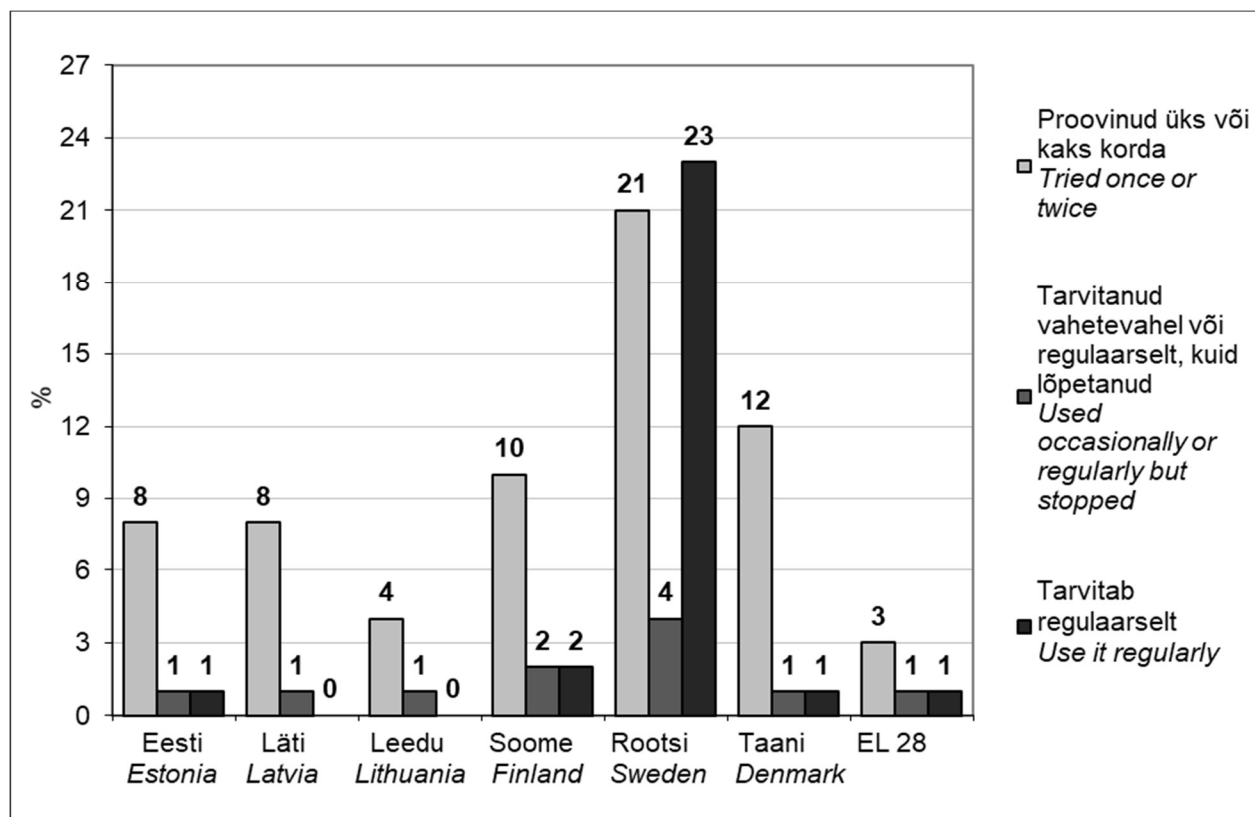
* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
Source:

Joonis 32. **Huule-, närimis- ja nuusktubaka tarbimise sagedus Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a küsitluse tulemused)***

Consumption frequency of oral (snus), chewing- and nasal tobacco (snuff) in Estonia, neighboring countries and in EU on average (2017 survey results)*

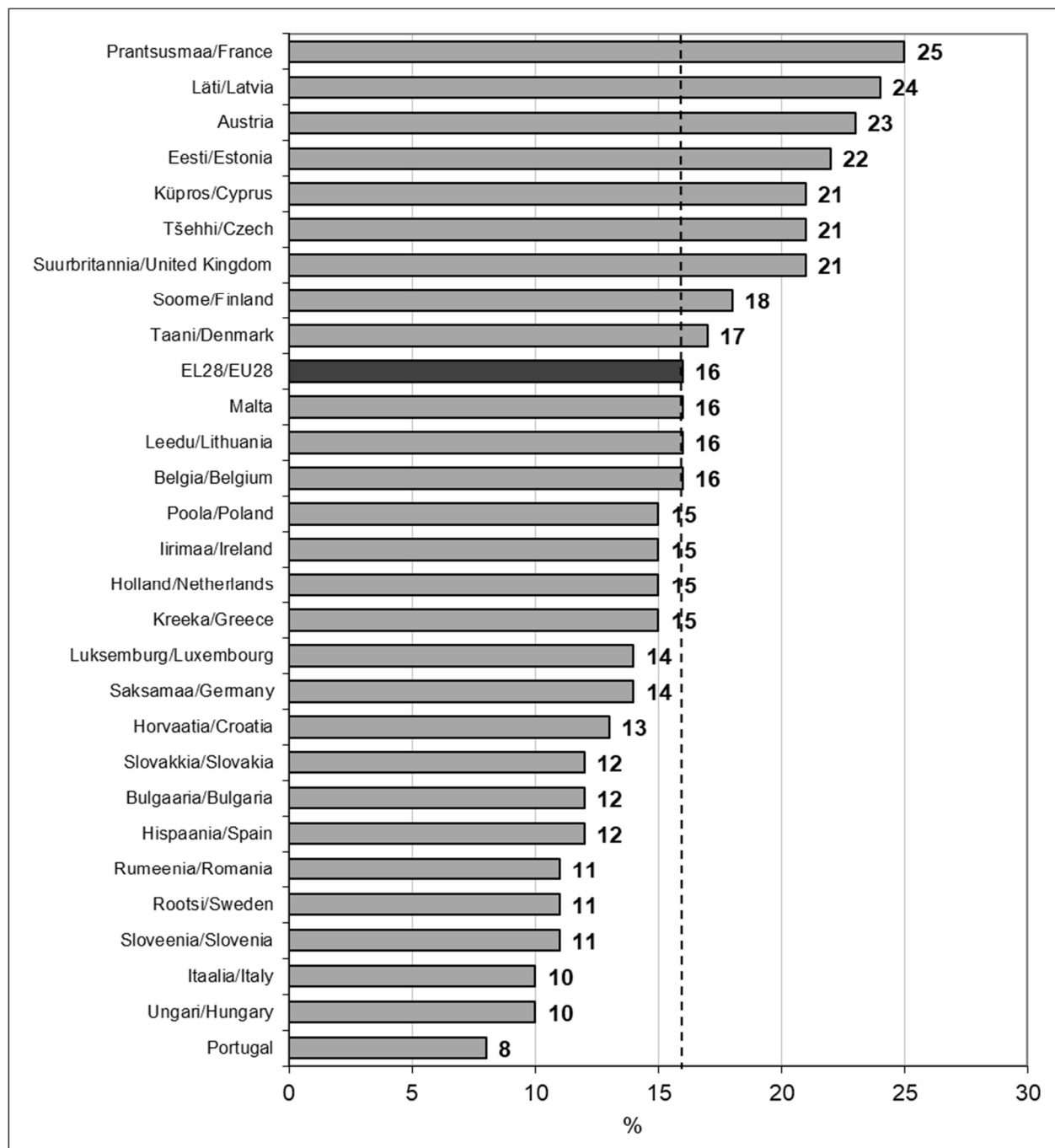
% vastanutest - % of respondents

* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 33. **E-sigarette proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a küsitluse tulemused)***
Share of people in EU countries who have tried e-cigarettes (2017 survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

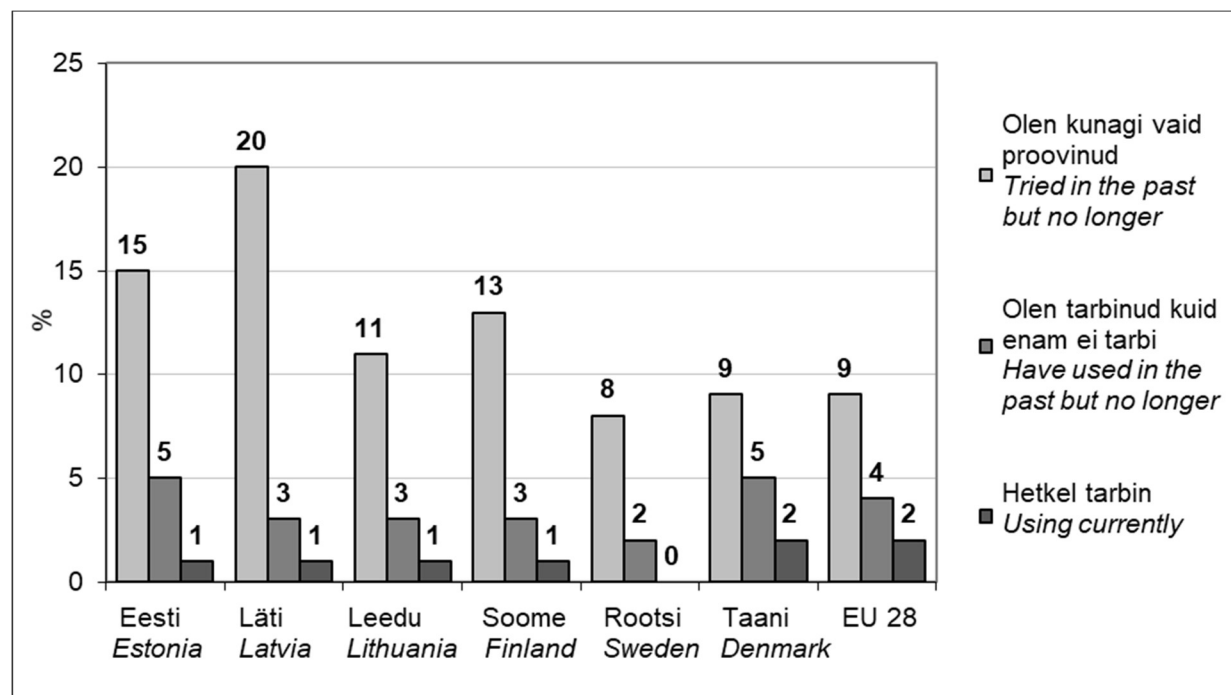
* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 34. **E-sigarettide tarbimise sagedus Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)***

Consumption frequency of e-cigarettes in Estonia, neighboring countries and in EU on average (2017 survey results)*

% vastanutest - % of respondents

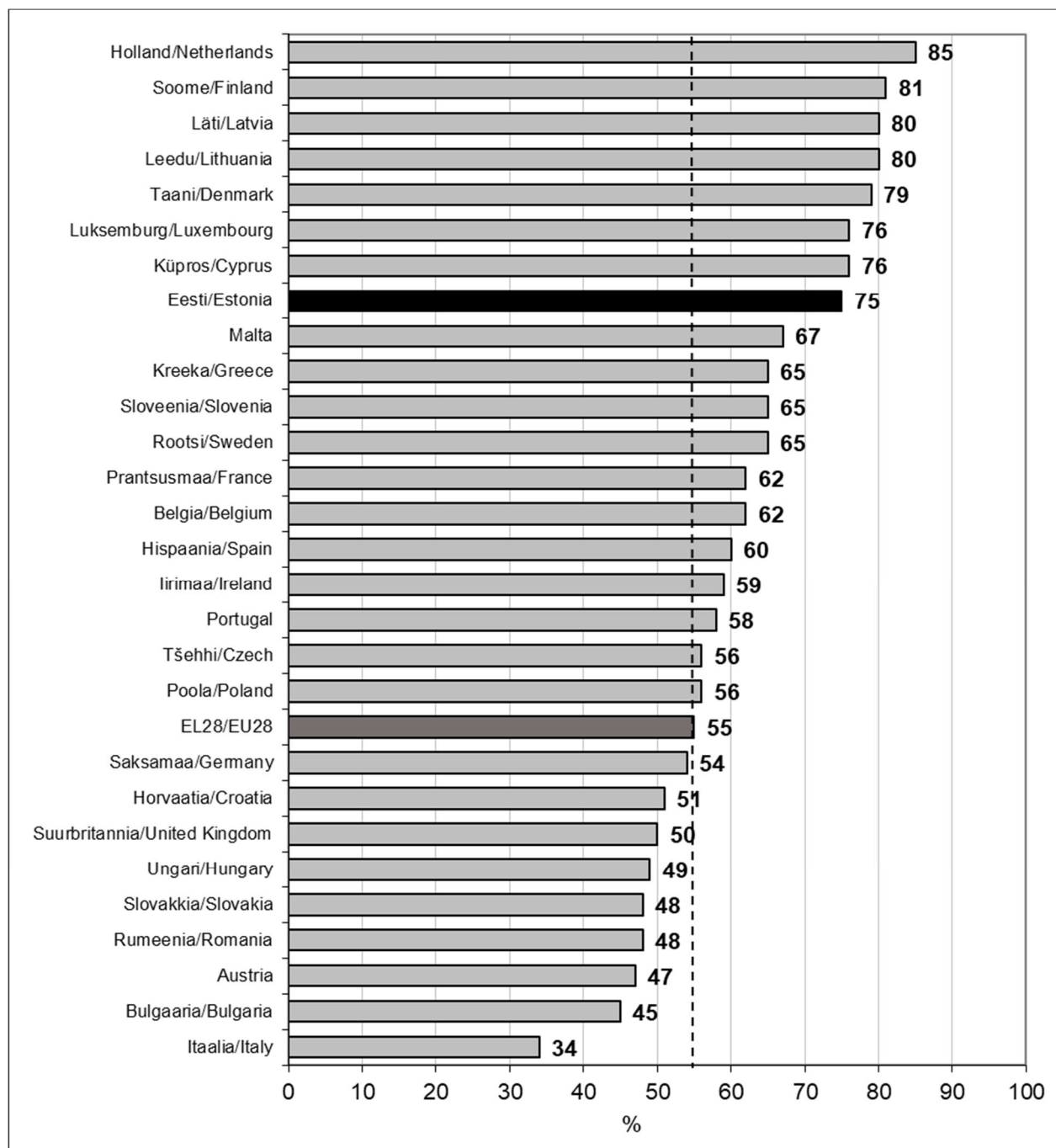
* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
Source:

Joonis 35. **Elektroonilisi sigarette nende kasutajate tervisele ohtlikuks pidavate elanike osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a. küsitluse tulemused)***

Share of people in EU countries who considered electronic cigarettes harmful to the health of those who use them (2017 survey results)*

% vastanutest - % of respondents

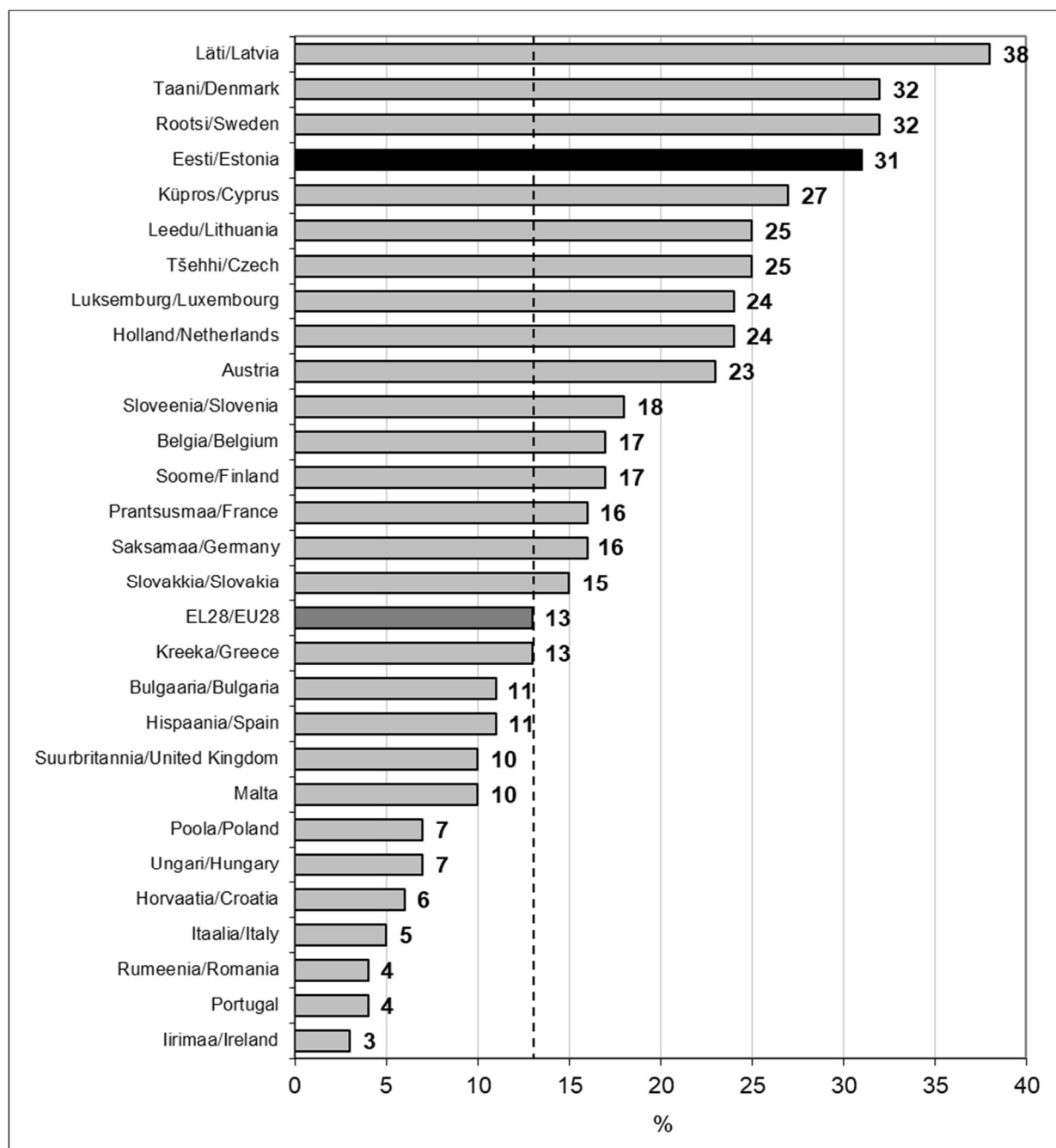

* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017

Source:

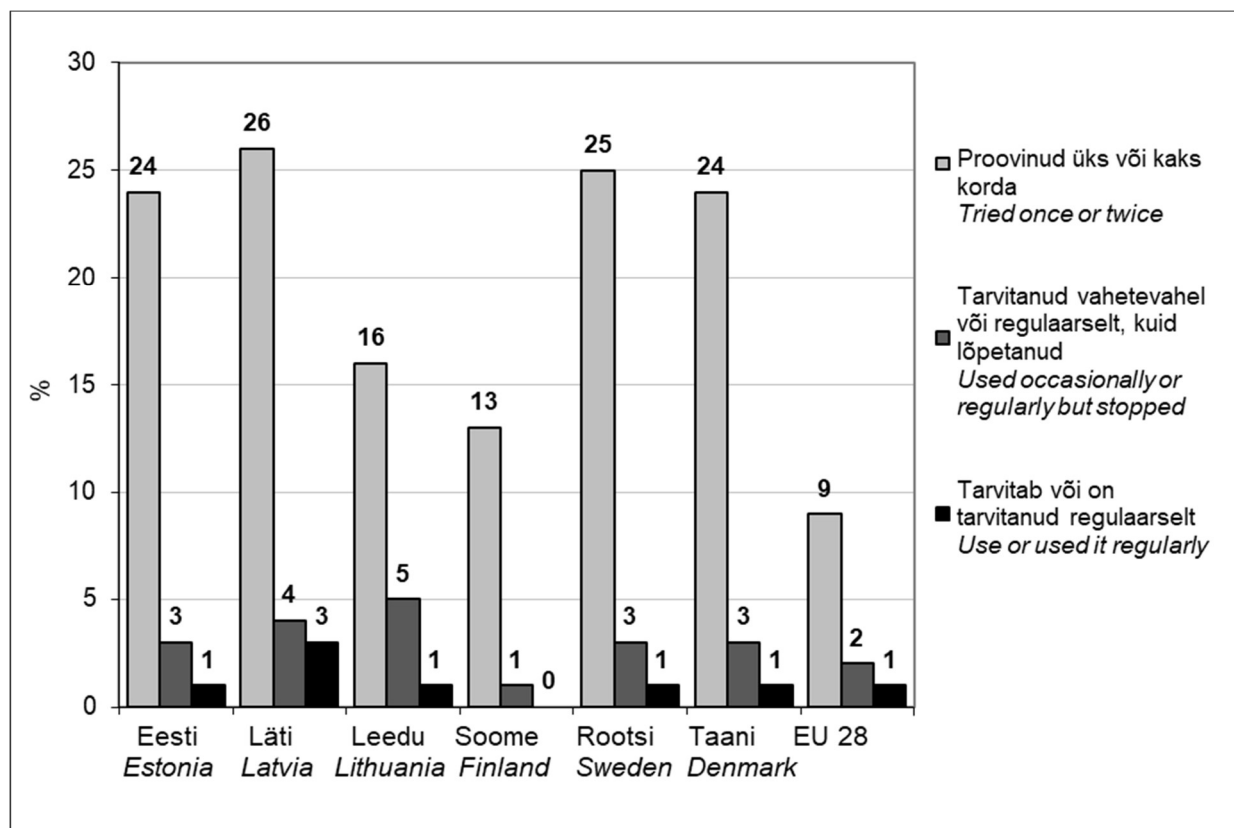
Joonis 36. **Vesipiipu proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)***
Share of people in EU countries who have tried water pipe (2017 survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 37. **Vesipiibu tarbimise sagedus Eestis, Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus keskmiselt (2017. a, küsitluse tulemused)***
Consumption frequency of water pipe in Estonia, neighboring countries and in EU on average (2017 survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

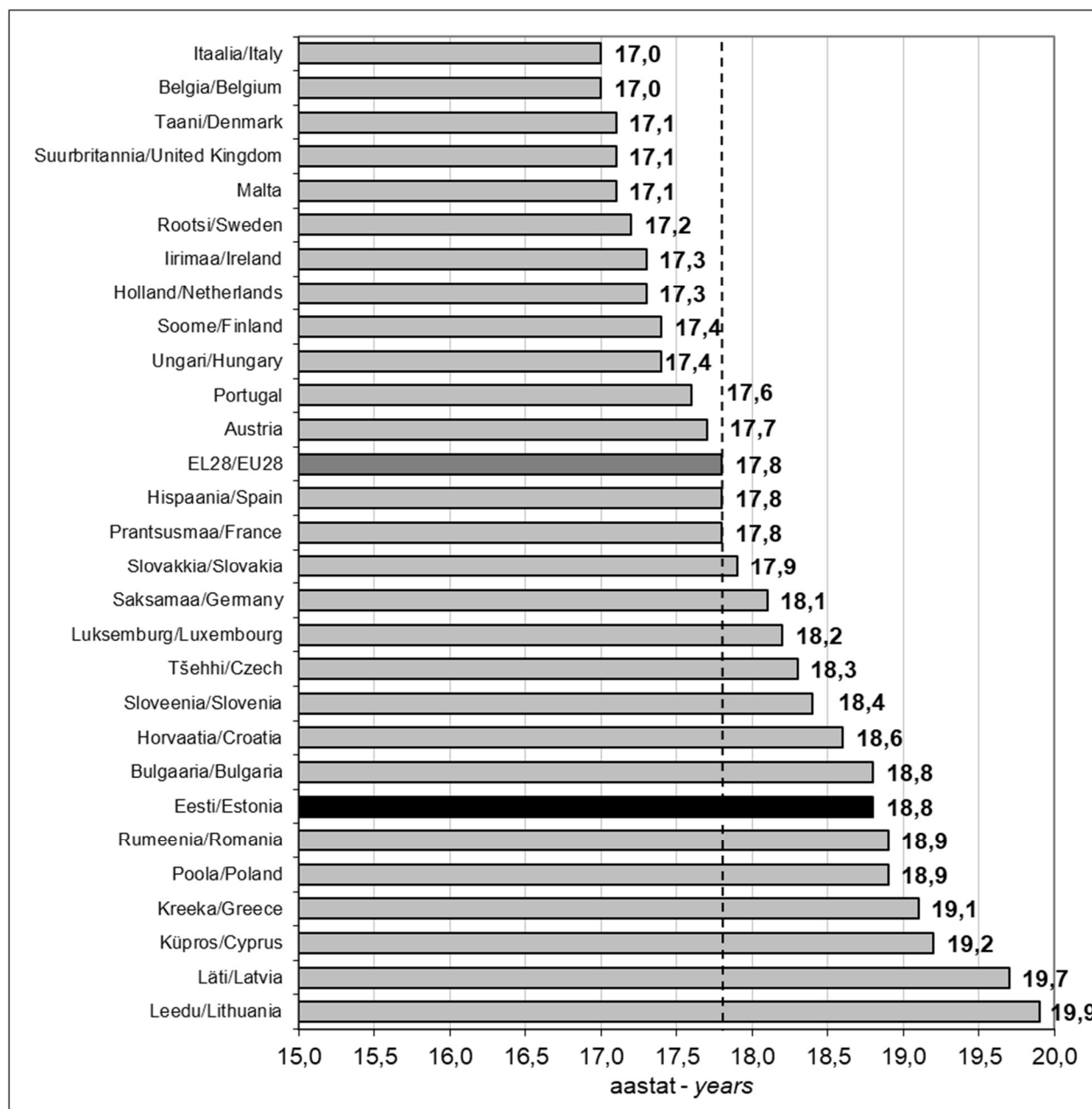
* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 38. **Keskmine vanus regulaarse suitsetamise alustamisel Euroopa Liidu riikides (2017. a, küsitluse tulemused)***

Average age of starting smoking on regular basis in EU countries (2017 survey results)*

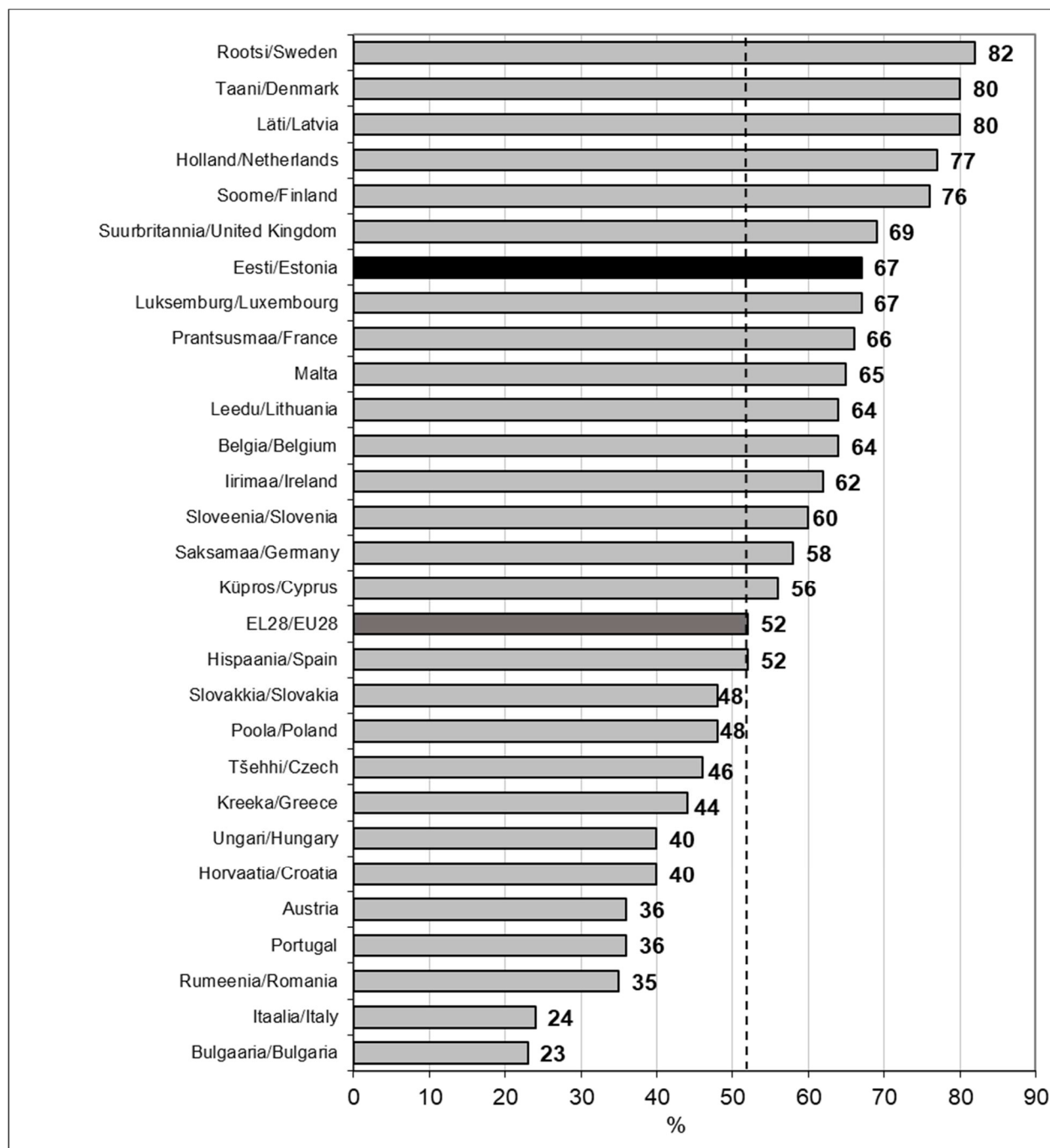
* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source:

Joonis 39. **Suitsetajate osakaal Euroopa Liidu riikides, kes on proovinud kunagi suitsetamisest loobuda (2017. a, küsitluse tulemused)***

Share of smokers in EU countries who have ever tried to quit smoking (2017 survey results)*

% suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 458, 2017
 Source: